

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: 314. Reg. Ferdinánd (József Köherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgőncim:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
Köb. :: Egyes szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.)
Füldetsek tarifa szerint ::

Az „Egyesült Európa“-terv

Az Aradi Közlöny számára írta: Magyar Pál,
a magyar parlament tagja, a Budapesti Nemzetközi Városi
Tanács alelnöke

Magyar Pál országgyűlési képviselő tollából eredő alábbi érdekes cikknek készsége adunk helyet lapunk vezető helyén. Magyar Pál f. hó 7-én az aradi Kereskedelmi Testületben tart előadást.

Gazdasági válságok idején gyakran találkozzunk azzal, hogy olyan kibontakozási tervek merülnek fel, melyek az egyes országok gazdasági szervezetének, gyakran egy egész földrész gazdasági kapcsolatainak, sőt az egész termelési rendszernek megváltoztatását látják szükségesnek avégből, hogy a hanyatlásból a regenerálódás útjára lehessen jutni. Nagyon természetes tehát, hogy a világot immár évek óta megülő mostani gazdasági depresszió is nagy időszertüszet ad különféle projektumoknak. Ennek nemcsak az adja magyarázatát, hogy a válságokat kutatva és vitatva a gazdaságtudósok különféle diagnózisai szerint más és más gyógy módokat vélnek alkalmasnak a javulásra, hanem az a gyakorlati tény is, hogy gazdasági átalakulásokra az az időszak a legalkalmasabb, amikor a termelő élet rendje amúgy is meg van bontva.

Láttuk ezt a háboruban, amikor a gazdasági élet funkciói nem a termelési követelmények hanem a hadi érdekek szerint alakultak. Ekkor merült fel Naumann Mitteleurópa-terve. Olyan időpontban, amikor még a háború kimenetelének bizonytalansága a politikai lehetőségeket sem engedte áttekinteni, a gazdasági kaoszsból a kibontakozást megkeresni mégis időszertüszet látszott. Nem volt ez másképp a háború után Oroszországban. A politikai összeomlásnál is nagyobbarányú gazdasági kimerültség tette lehetővé, hogy egy részleteiben, sőt lényegében még elméletileg is kidolgozatlan és tétovázó gazdasági rendszer váltsa fel a kapitalista termelést, melyről pedig minden hibái és kinövésai dacára el kell ismerni, hogy a kultúrának, a technikának, a művészetnek és általában az emberi műveltség minden értékének olyanfokú fejlődését tette lehetővé, mint előtte egyetlen egy termelési rendszer sem.

Nagyon érthetőnek találom tehát, ha Európa államai és főként a gazdasági válságot legjobban érző középeurópai és keleti államok között épp napjainkban merült fel nagyobb aktualitással az együttthaladás lehetősége. Hiszen a háború után követett gazdasági módszerek minden országban a termelésnek olyan irányt adtak, mely nem felel meg a szigorúan vett gazdasági rációnak. A vámpolitika, a protekcionizmus és az állami beavatkozás sok egyéb módja olyan termelési ágak megerősödéséhez vezetett, melyek a gazdasági erők szabad érvényesülése esetén nem érhették volna el így elért eredményeiket. Ezek a termelő tényezők ma már nem egy esetben szembekerülnek az általános gazdasági törekvésekkel és érdekekkel. Érthető, hogy a legerősebb pártfogói annak a rendszernek, melynek életrekelésüket és megerősödésüket köszönhetik.

Ha gazdasági virágzás idején, vagy akár csak normális viszonyok között kellene a gazdasági élet szervezetében olyan változtatásokat keresztyülni, melyek ez új termelőtényezők életlehetőségeit gyengítik: az ellenállás vehemens és minden rendelkezésre álló erőt érvényesítő volna. Ma azonban, amikor a gazdasági válság hosszú időtartama és szokatlanul mély szántása a termelő élet minden területén legyengítette a gazdasági egyvedeket és amikor a jelenlegi állapotok fennmaradása mellett mind több és több gazdasági tényező életképessége válik kérdésessé, mélyrehatóbb átalakulásokra az időpont alkalmasabbnak ígér-

Uj világháború réme

Megtörtént az összeütközés a japán és angol-amerikai csapatok között

A japán csapatok bevonultak a koncesszionált területre — Béketárgyalások közben gépiegyvertüz — Izgalom Angliában és Amerikában — Hadiflotta indult Angliából és Amerikából Sanghai felé — Huszmillió yen a háború céljaira — Japán Ausztráliát is akarja — Nankingból elmenekült a kínai kormány — Háború hadüzenet nélkül

Nankingban partraszálltak és vérfürdőt rendeztek a japánok

Az a béke, amelyről az egymást követő konferenciákon amnyit tárgyaltak, amelynek érdekében a kedden összeülő genfi leszerelési konferencián ismét tárgyalni és szónokolni fognak és amelynek biztosítására a Kellogg- és a többi paktumok papírrongyoknak bizonyultak — komoly veszélyben forog. Talán csak órák kérdése, hogy esetleg a két tengeri nagyhatalom: Anglia és Amerika is beleavatkozzon a távolkeleti konfliktusba és ezzel a japán-kínai háború jóformán az összes nagyhatalmak végzetes erőpróbájává váljon. Az a veszély, amely a világot fenyegeti, vasárnap nem csökkent, sőt növekedett. Japán elszántan halad tovább azon az úton, amelyen elindult és bekövetkezett a lehetetlen is: a japán

csapatok nem álltak meg a nemzetközi területek határán, behatoltak a szerződésileg védett területekre és megtörtént az első összeütközés a japán és az angol-amerikai fegyveres erő között. Közben pedig feltalálták a történelemben eddig nem ismert fából vaskarikát: a hadüzenet nélküli háborút, amelynek viszont ugyanazok a következményei, mint azoknak a fegyveres összetűzéseknek, amelyeket formalitások, óvatos diplomáciai megbeszélések, jegyzékváltások előztek meg: repülőgépekről bombák zuhannak békés emberek hajlékaira, ártatlan nők és gyermekek pusztulnak el a lángok között, gépiegyverropogás a halál ékéjeként szánt végig az embereken és uccák, városrészek válnak felismerhetetlen romokká.

Rombolnak és gyújtogatnak a japánok Sanghai európai negyedében

A vasárnap folyamán a japánok azzal az ürügygyel, hogy a nemzetközi területeket megtisztítják a beszívárgott kínaiaktól, behatoltak a nemzetközi telepekre és

ekkor megtörtént az első összeütközés az amerikai és a japán fegyveres erő között.

Az idegen lakosság, különösen az amerikaiak körében a japán tulkapások ellen az elkeseredés óráról-órára nő. A japán csapatok a konzuli kar tiltakozása ellenére, megszállották Vang-Pu kínai városrészt és a nemzetközi területek egy részét is, ahol a postapalota és a legnagyobb amerikai áruház is van. A késő

esti órákban amerikai járőrök el akarták üzni a japán őröket, amely amerikai területre hatolt be, összecsapásra került a sor, amelybe később a kínaiak is bele avatkoztak.

Számos gránát amerikai területen robbant föl.

A japánok súlyos veszteségeket szenvedtek. Az amerikai városrészbe vezető utvonalaikon japán rendőrök helyezkedtek el és mindenkit feltartóztattak, aki az idegen városrészhez közeledett. Az amerikai konzulátus tengerészkatonákat küldött ki ellenük, akik 27 japán katonai rendőrt elfogtak és lefegyvereztek. Ez

kezik, már azért is, mert a gazdasági leromlottság miatt az átalakulás kevesebb áldozatot jelent, mint konjunktúra idején. Ilyenkor nemcsak a gazdasági protekcionizmus haszonélvezőinek tiltakozó ereje gyöngül meg. A közvélemény is tisztábban lát abban, hogy a végleges kialakulást, a konjunktúra-hullámnak kevésbé kitett termelési rendszert mégis abban a gazdasági irányban kell keresni, mely a termelő erők szabad funkciójában, a gazdasági erők szabad versenyének érvényesülésében keresi a gazdasági egyensúly biztosítását.

Bizonyos azonban az is, hogy nem élünk még abban az időszakban, amikor egyedül a gazdasági szempontok irányítják az egyes országok egymáshoz való viszonyát. Sok esetben érzelmi és politikai momentumok igen nagy jelentőséggel bírnak. Emiatt bizony sokszor a legkézenfekvőbb gazdasági érdekeket is el kell hanyagolni.

Kétségtelen azonban az is, hogy minél jobban kiéleződik az emberiség nagy és szakadatlan tragédiájában, a kenyérért való küzdelemben, a termelés biztonságának jelentősége: annál közelebb érünk ahhoz az időponthoz, amikor a világpolitikát a gazdasági érdekek, helyesebben szólva a népek megélhetésének biztosítása fogja irányítani.

Ha nem is biztathatjuk tehát még magunkat azzal, hogy az eddigi fejlemények eljuttattak bennünket arra a fokra, amikor reális időszertüszet lehet az európai népek együttműködéséről „az Egyesült Európáról” beszélni, kétségtelen, hogy ezen az úton nem lelkicsinylendő szakaszt hagytunk már magunk mögött. Az európai államok együttműködése megszűnt már csak az elméleti lehetőségek sorába tartozónak lenni. Abban a pillanatban, amikor egy olyan világpolitikus, mint Briand, kit bár az emberiség magasztosabb eszméi hatnak át, de aki ez eszmék propagálásánál egy pillanatra sem tévesztette el a reális lehetőségeket, vállalta ez eszme apaságát, minden komoly gazdaságpolitikusnak kellő figyelmet kell tanúsítania az Egyesült Európai Államokat jelentő gazdasági koncepcióval szemben.

Az a körülmény, hogy a politikai helyzet alakulása Briand-t ideig-óráig kikapcsolta az aktív államférfiak sorából, korántsem jelenti, hogy Briand megszűnt posszibilis és döntő jelentőségű tényező lenni. Máról-holnapra uralomra jutva változatlanul leginkább ő rendelkezik azokkal a feltételekkel, hogy helyes irányba terelje Európa országainak ma nagyon is tévelygő politikáját.

volt az első komolyabb összetűzés a japánok és az amerikaiak között. Óriási felháborodást és izgatást váltott ki, hogy a nemzetközi telepen az egyik szállót a japánok hirtelen rajtaütéssel elfoglalták. A szálló vendégeit szorongatva kényszerítették szobáikból, petróleumos hordókat helyeztek el az épületben, a hordókra tüzosóvakat dobáltak, úgy, hogy

a szálloda percek alatt lángokban állott.

A japánok nem engedték meg a tüz eloltását, az épület porrá égett és állítólag a szálló néhány vendége a lángok között elpusztult. Az angol helyőrséggel is összeütköztek a japánok, akik az angol telep határára beásták magukat. Angol önkéntesek egy szakasza vonult ki ellenük és elűzte a japán őrseget.

A harcok közepette vasárnap az angol konzulátus épületében az angol és amerikai

konzulok vezetése mellett ismét megindultak a fegyverszünetre irányuló tárgyalások. A tárgyaláson Siozsava japán tengernagy és a kínai főparancsnok személyesen vett részt. Az amerikai főkonzul a szembenálló kínai és japán csapatok között semleges zónát javasolt, amelyet a nemzetközi csapatok szállnának meg. Ezt az indítványt az angol konzul is támogatja. A tárgyalásokat azonban váratlan esemény szakította meg:

a megbeszélések tartama alatt egy japán hadihajó géptegyerűzetet zúdított Sang-hajra.

Állítólag franktirőrökre lövöldöztek. Néhány óra múlva pedig a várost ismét puská és gépfegyverrovas verte fel: az északi negyedben újból heves harcok törtek ki.

Angol és amerikai páncélos cirkálók és torpedórombolók indulnak a kínai vizekre

Nankingban határtalan a háborús lelkesedés és ötvenezer ember táboroz a pályaudvarok körül, a háborús alapok javára pedig egyre gyűl a pénz. Vasárnap Moszkvában a népbiztosok tanácsának elnöke, Molotov fenyegető beszédet mondott, de ennek ellenére sokkal valószínűbb, hogy a szovjet meghátrál és előzetes megállapodás alapján beleegyeznek abba, hogy Japán, az orosz érdekszférá határáig, a Sungari folyóig előretörjön. Molotov ugyanakkor kijelentette, hogy Moszkvának tudomása van arról, hogy Csehszlovákia a fehér gárdistákkal és Japánnal tárgyal Szovjet-oroszország bekerítéséről.

Ujabb jelentések szerint a vasárnapi ütközet során a japán csapatoknak kétszáz halottjuk volt, míg a kínaiak veszteségeit legalább hatszáz halottra és több mint nyolcszáz sebesülte becsülik. A kár felülmúlja az egymillió fontot.

A londoni haditanács

Londoni jelentések arról számolnak be, hogy a miniszterelnökségen a kínai eseményekkel kapcsolatban egész nap folytak a tanácskozások. A megbeszéléseken résztvett Sir Robert Vansittar külügyi államtitkár, valamint Sir John Pratt, a külügyminisztérium kínai osztályának főnöke, továbbá számos diplomata. A megbeszélés később valószínűségi haditanácsesé szelődött. A királyt állandóan telefonon tájékoztatják a legújabb fejleményekről.

A késő délutáni órákban a Foreign Office hivatalos jelentést adott ki, amely szerint az angol kormány a sanghai helyőrséget a brit állampolgárok és érdekek védelmére nem tartja elegendőnek és ezért Hongkongból egy gyalogszázadot és egy tüzérszázadot indít azonnal Sanghaiba. Együttal parancsot adtak a Hongkongban horgonyzó angol hadihajóknak, hogy nyomban indulásra készen álljanak. A sanghai amerikai főkonzul kormánya utasítására a konzuli kar døyemjének tiltakozó jegyzéket nyújtott át a japán katonaság túlkapásai miatt, amelyben megállapítja, hogy a japánok a nemzetközi koncessziós területet operációs bázisként akarják fölhasználni. Az amerikai kormány egyidejűleg elindította az első nagyobb hajócsoporthat Sanghaiba. A flotta vasárnap reggel indult el teljes gőzzel a manillai kikötőből, vezérhajója a „Houston” páncélos cirkáló, fődélzetén Taylor tengernaggyal és vele együtt indult

tizenhárom torpedóromboló és kisebb cirkáló.

A Csendes-óceáni amerikai flotta vasárnap reggel óta gőz alatt áll, hogy bármely percben elindulhasson a kínai vizekre.

A japánok nem törődnek a nemzetközi koncessziók jogával

Londonból jelentik: Sanghaiból érkezett jelentések egyébként arról számolnak be, hogy a japánok most már egyáltalán nem törődnek a nemzetközi koncessziók jogaival és misem törődve a koncessziók lakóinak testi épségével és életbiztonságával, egyre erőszakosabban járnak el. Egyes hírek ugyan arról adnak számot, hogy a japán és kínai főparancsnokok kö-

zött bizonyos területekre nézve semlegességi megállapodás jött létre, a híreket azonban nem erősítik meg.

Ma reggel Sapei körül ismét kiújultak a harcok. A csatározásokban hegyi útegek és lövészárokmozsarak is résztvettek. A kínai főparancsnok kijelentette, hogy 40 ezer embert dobhat bármelyik pillanatban az első vonalba. A japán halottakat tegnap 17 teherautón elszállították az összecsapás színhelyéről.

A légi bombázásnak több ezer halottja van.

Amerika behívja a tartalékos tengerészeket.

Manillai jelentés arról számol be, hogy újabb három amerikai torpedóromboló indult Sanghai felé.

A párisi Excelsior azt írja, hogy a leszerelés konferenciát megnyitása után azonnal elhalasztják egy héttel, hogy a tanács intenzíven foglalkozhassék a sanghai-i és általában a kínai eseményekkel.

Washingtonból jelentik: Hoover elnök rendeletére a Csendes Óceán-i és az Atlanti-flottát készenlétebe helyezték. Az intézkedésnek óriási fontosságot tulajdonítanak. A kormány azzal indokolja a súlyos intézkedéseket, hogy a csatahajóknak kell elszállítani és biztonságba helyezni a nankingi és sanghai-i amerikai állampolgárokat. Egyébként a kormány behívót kézbesített ki a tengerészeti tartalékosoknak is.

A tokiói minisztertanács a mikádó parancsára 20 millió yent utalt ki a mandzsuri, illetve a kínai hadműveletek költségeinek fedezésére. A japán külügyminiszter kijelentette, hogy a nagyhatalmak követelt felkérte, misze-

A Nankingban partraszállt japánok gyújtogatnak és rombolnak

A nankingi japán főkonzul ma felkereste a kínai külügyminisztert, akinél tiltakozott a sanghai események miatt. A japán főkonzul arra hivatkozott, hogy a háborús megmozdulásokat nem Japán, hanem Kína kezdte. A kínai külügyminiszter válaszában nyomatékosan kifejtette, hogy a háború kitöréséért Japán viseli a felelősséget, mert a japán katonák azzal kezdték meg az ellenségeskedést, hogy bevonultak kínai területre. A mai napon egyébként a tokiói angol nagykövet ismét tiltakozott a japán haderők sanghai túlkapásai miatt.

Angliának ez volt a harmadik tiltakozása. Ugyancsak ismételt tiltakozását fejezte ki az amerikai nagykövet is. Az Egyesült Államok kormánya ma értesítést kapott az olasz kormánytól, amelyben Olaszország bejelenti, hogy csatlakozik a nyugati nagyhatalmak mozgalmához, melynek célja a sanghai „válság kioldásának” megakadályozása.

A nankingi kormány hivatalosan közli a külügyminisztérium útján, hogy Kína nem ismeri hadat Japánnak, de a végsőkig küzd és ellenáll, amíg egyetlen kínai életben lesz és egyetlen tőlény akad a tarsolyukban. A jogos önvédelmet nemcsak a nemzetközi törvények, de az élet és természet törvényei is megengedik.

Nankingban különben kihirdették az ostromállapotot és sokezer kínai menekül a városból a szélrózsa minden irányába. A nan-

kingi kormányok sürgősen hassanak oda a kínai főparancsnokságnál, hogy a kínai csapatok kiürítsék Sanghait, mert ellenkező esetben nem garantálhatja az idegen koncessziós területek biztonságát.

Genéből jelentik: A kínai népszövetségi delegátus ugyiszólván naponta küldi jegyzékeit a Népszövetség titkárságához. Ma ismét jegyzéket intézett a kínai delegáció a Népszövetséghez, amelyben rámutat azokra az igazságtalanságokra, amelyek Kínát Japán részéről érték és amelyek most már a fővárost, Nankingot is veszélyeztetik. Kína hangsúlyozza, hogy fenntartja jogát arra, hogy a Japán által okozott hadikárokat hadikárpótlást követeljen.

Washingtoni jelentés szerint abban a jegyzékben, amelyet az USA a japán kormányhoz intézett, hangsúlyozták azt a körülményt, miszerint szükség esetén az Egyesült Államok egész keletázsiai hajóhadát koncentrálni fogják Sanghai alatt.

Ujabb jelentés szerint a Manillában állomásozó hajóhad parancsot kapott, hogy kedden délelőtt induljon el Sanghai felé. Ez a flotta egy tengernagyi hajóból és hét torpedórombolóból áll. A 65 egységet számláló Csendes Óceán-i flottát gyakorlatozásra Hawai-ig rendelték.

Londonból jelentik: Két angol cirkáló Hong-Kongból teljes gőzzel utban van Sanghai felé.

Az orosz külügyi népbiztosság egyébként a Japán kormánnyal közölte, miszerint tiltakozni kénytelen a japánoknak Charbinba való bevonulása ellen.

Japán háborús céljai

A Petit Parisien Sanghaiba küldött munkatársa beszélgetést folytatott Csen kínai külügyminiszterrel, aki újságiróbból lett diplomata és egyik legkiválóbb politikusa Kínának. A külügyminiszter Japán háborús céljairól nyilatkozott és kijelentette, hogy Japán tervszerűen készülődő imperialista terveinek megvalósítására.

Mandzsuri megszerzése tulajdonképpen a Csendes Óceán feletti uralom megszerzése is.

Japán terjeszkedési céljainak végpontja Ausztrália bekebelezése. A külügyminiszter annak a reményének adott kifejezést, hogy akad majd nagyhatalom, amely gátat vet Japán terjeszkedési lázának, addig is azonban Kína magára van hagyatva.

A Kucsintang ma nyilatkozatot juttatott el Párisba, amelyben megállapítja, hogy a japán betörések egygyéforrasztották Kína minden lakóját Mandzsuriától Tibetig. Lehet, hogy a tengeren győzedelmeskednek a japán haderők, a szárazföldön azonban

a nagytömegű kínai hadsereg tönkrevéri a bemerészkedett japán csapatokat.

A Nankingban partraszállt japánok gyújtogatnak és rombolnak

kingi kormány Lo-Yangba tette át székhelyét. Egy angol cirkáló gyalogsággal és hegyi útegekkel tart Sanghai felé.

Genfi jelentések szerint a Népszövetség főtitkára nyilatkozatot adott ki, amelyben közölte, hogy a keletkínai vasútvonalon, Karbintól északra megszakadt a forgalom és így az a vízszállbiztonság, amelyet még a múlt év decemberében bíztak meg a mandzsuri helyzet megvizsgálásával, ennek következtében nem tudja folytatni útját. Lytton, a bizottság angol elnöke azt javasolta, hogy a bizottság New-Yorkba menjen és onnan induljon el a legközelebbi úton Kínába.

A késő éjszakai órákban jelentik Londonból: Nankingból érkező híradások arról számolnak be, hogy hivatalos ígéreteikkel szemben

a japán hadihajók éjszaka 11 óra óta megszakítás nélkül bombázzák Nankingot.

A heves águtüz védelme alatt nagyszámu japán katonaság szállott partra Nankingban. Egy amerikai hadihajó kénytelen volt az águtüz miatt védettebb helyre menekülni. A város polgársága között borzalmas és leirhatatlan páni félelem lett urrá. A külvárosokból mindenki a védettebb helyekre menekült. Kínai jelentések szerint a japánok 65 franktirőrséggel vádolt kínait fejbőltek. Sokkal több azoknak a kínaiaknak a száma, akiket rajtakaptak, hogy házaikból lövöldöztek a japán katonákra. Ezeket rögtön a helyszínen felkoncolták.

Orvosolni fogják a nyugdíjasok sérelmeit jelentette ki IORGA miniszterelnök

A parlament mai megnyitó ülésére nem akarták beengedni a hírlapírókat — Felszólalás a kisebbségi nyugdíjasok ellen — ARGETOIANU leintette a szónokot

IORGA nyilatkozott a lengyel—orosz szerződésről

Bucurestiből jelentik: A parlament mai megnyitó ülésén nagy élénkség uralkodott a legutolsó válsághírek miatt. A karzatok is megteltek. Annál kinosabb feltűnést keltett, hogy a *parlament* újságírókat nem akarták beengedni az ülésterembe. A román újságíró-szindikátus és a kisebbségi újságíró szindikátus intervenciója végül is sikerrel járt. Iorga miniszterelnök, akiről különben a bucaresti-i lapok azt írták, hogy beteg és ágyban fekszik, viruló egészségben és fiatalos frissességgel jelent meg az ülésteremben.

Az ülés elején Pompei elnök és Iorga az elhunyt Hamangiu igazságügyminisztert paréntázta el kegyeletteljes szavakkal. Ezután Oteleseanu, majd Raducanu mondták el interpellációikat: utóbbi az export-tarifák tárgyában hozott intézkedéseit tette bírálat tárgyává a kormánynak, mivel ezek az intézkedések nem látszanak méltányolni a hazai ipar érdekeit.

Argetoianu: Ön politikus vagy szakember...?

Raducanu: Vannak olyan szakemberek Önök között, akikről kiderült, hogy gyenge politikusok!

Iorga a kiélesülő vitát azzal vágja el, hogy gazdasági kérdésekben nincs helye a politikai vitáknak.

Ezután Calinescu a nyugdíjasok sérelmeit tette újólág szavá a kamarai ülésen. Megrázó szavakkal fejtette ki, hogy a *rendeletileg redukált nyugdíjak a legkisebbségi helyzetbe kergetik az ország nyugdíjasait*. Beszédére vonatkozó válaszában a miniszterelnök kijelentette, hogy a *sérelmeket orvosolni fogja*, csak ne csináljanak politikai kérdést az ügyből. Ezután Constantin Borden szólalt fel a Calinescuhoz hasonló szellemben majd általános meglepetésre a kisebbségi nyugdíjasok azon része ellen kezdett szónokolni, akik nyugdíjban részesülnek, holott 1920-ban még nem tették le az esküt. A feltűnést keltő és okvetetlenkedő tendenciájú felszólalást a jelenlévő kisebbségi képviselők energikusan utasították vissza.

Argetoianu: Ne kompromittálják hasonló tréfákkal a parlament komolyságát!

A pénzügyminiszter ezután kifejtette, hogy az országnak eddig legalább tizenhét éve nyugdíjtörvénye van, amelyek még egységesítésre várnak. A nyugdíjalapot a kormány legalább három milliárd lejjel növelte. Mindazonáltal a január-havi állami bevételek is mélyen alulmaradtak a várakozáson.

Leca sterepárti kérdést intézett a minisz-

terelnökhöz, hogy mi a helyzet a lengyel-orosz szerződés parafálásának következtében?

Iorga miniszterelnök azonnal válaszolt:

— A szerződés kölcsönös parafálásáról éppen ma kapott a kormány értesítést — jelentette ki — de ez közelebből nem érinti az országot. Mi továbbra is megtartjuk régi relációkat barátságos külföldi szomszédainkkal szemben, akik tiszteletben tartják az ország területi integritásának alapelvét.

Landau zsidópárti-képviselő emelkedett ezután szólásra. Felvetette a kérdést, hogy hogyan lehetséges, hogy elsőnek iratkozott fel felszólalásra és ennek ellenére nem kapott felszólítást az elnökségtől a beszéde elmondására. Az elnök felvilágosította a képviselőt, hogy felszólalásának bejelentése előtt mások már előzőleg, táviratilag jelentették be előtte felszólalási szándékaikat. Nagy zai kísérté az elnöki bejelentés elhangzását, mire az idő előrehaladt voltára való tekintettel az elnök az ülést bezárta.

Félmillió lej bankbetét visszafizetésére kötelezte az aradi törvényszék az „Aradana”

Lutai Cornel dr. és Olariu Terentie dr. keresete betétjeik visszafizetése miatt — A bank állítólagos megállapodásra hivatkozott a tárgyaláson — Lutai dr. ügyében elrendelték a bizonyítás kiegészítését

Az aradi törvényszéken ma érdekes kereset tárgyalt Topciu bíró tanácsa. A kereset az „Aradana” aradi román bank ellen adta be Lutai Cornel dr. volt polgármester és Olariu Terentie dr. képezdei igazgató, akik keresetükben azt kérték, hogy a több, mint egy millió lejes betétjük kiadására kötelezze a bíróság a pénzintézetet.

A kereset adatai szerint dr. Lutai Cornelnak hatszázezer lejes betétje van elhelyezve a bankban. Tekintettel arra, hogy a volt polgármester egészségének helyreállítása céljából hosszabb időre külföldre utazott, betétjét felmondotta. A bank azonban, amikor dr. Lutai Cornel megbízottja a betét felvételére jelentkezett, kijelentette, hogy olyan megállapodást létesített a betét kifizetésére vonatkozólag, hogy azt több, egyenlő részletben folyósítja.

Hasonló eset állott elő Olariu Terentie dr.-nál, akinek ötszázezer lejes betétje van a banknál. Midőn betétjének kivételére jelentkezett, azt a pénzintézetnél megtagadták, azzal az indoklással, hogy az összeget csak részle-

Megérkezett Aradra az adóvallomások benyújtásának meghosszabbítását elrendelő távirat

Február hatodika a benyújtás végső határideje

Az Aradi Közlöny bucaresti-i jelentés alapján beszámolt arról, hogy a pénzügyminiszter meghosszabbította az adóvallomások benyújtásának határidejét. A távirati rendelkezés tegnap délelőtt az aradi pénzügyigazgatóságához is megérkezett és annak értelmében az adóvallomási ıvek benyújtási határidejét február hatodikáig bezárólag hosszabbította meg a miniszter. A pénzügyigazgatóság felhívja mindazokat, akik vallomásaikat még nem adták be, hogy a rendelkezésre álló idő alatt okvetlen tegyenek eleget a törvény rendelkezésének, mert a minisztérium további haladékokat a vallomások benyújtására nem ad.

Endresz György magyar óceánrepülő Perjámosra jön

Meglátogatja temesvári és perjámosi rokonait.

Budapestből jelentik: Endresz György az Óceánrepülés kapcsán ismert nevűvé lett magyar navigator, mint ismeretes, bányási származású, Perjámosról indult el a világhírnév felé. Ma a budapesti „Magyarország” című lap munkatársa előtt nyilatkozott és kijelentette, hogy a közeljövőben Romániába utazik és itt meglátogatja temesvári és perjámosi rokonait.

tekben hajlandók kifizetni. A két betétes egyöntetűen pert indított az Aradana pénzintézet ellen és az ügyben ma tartotta a törvényszék a főtárgyalást. A tárgyalás alkalmával Lutai Cornel dr. jogi képviselője bejelentette, hogy a volt polgármester távollétében, nem áll módjában bizonyítani, hogy milyen megállapodás jött létre a bank és Lutai Cornel dr. között a betét visszafizetésének módjaita-ra vonatkozólag. A bíróság tehát úgy döntött, hogy ebben az ügyben elrendeli a bizonyítás kiegészítését.

Olariu Terentie dr. keresetében a bíróság arra kötelezte a bankot, hogy Olariu dr. betétjét egyösszegben folyósítsa. Az ítélet ellen a pénzintézet ügyésze felebezést jeltett be.

Sulyos incidens

Iorga miniszterelnök és Coculescu egyetemi dékán között

Bucurestiből jelentik: A Lupta legújabb száma rendkívül érdekes incidensről ad hírt, mely Iorga miniszterelnök és Coculescu egyetemi dékán között játszódott le a bucaresti-i egyetem mai tanácsülésén. Iorga, mint a bucaresti-i egyetem rektora vett részt a tanácsülésen. Coculescu egyetemi dékán tiltakozását fejezte ki a tanácsülés alkalmával az ellen, hogy Basilescu tanárt dékánná nevezzék ki, holott Basilescu már hetven éves és bátran nyugdíjba mehetne. Iorga erre kijelentette, hogy nem tehet semmit az ügyben, mire Coculescu így felelt:

— A törvény mindnyájunk felett áll és azt tiszteletben kellene tartani!

Iorga erre így szólt:

— Coculescu ur válasza arra vall, hogy nem ura idegeinek! Én itt autoritás vagyok és nem türhetem, hogy intézkedéseimet kifogásolják. Coculescu ur, azonnal hagyja el a termet!

Coculescu: Ön itten nem miniszterelnök, hanem rektor és nincs joga ilyen kijelentéseket tenni, sem törvénytelen cselekedetre ragadtatni magát!

Az incidens híre nagy megütközést keltett Bucuresti kulturális és politikai köreibben.

WALZERPARADIES

németül beszélő, éneklő látványos fimoperett.

Charlotte Susa, Jose Wedorn, Szőke Szakáll, Gretl Theimer, Verebes Ernő.

SELECT.

Utolsójára.

Premier

CENTRAL

Az amerikai hadi tengerészet közreműködésével, minden hasonló filmet felülmúló világháborús epizód, a legnevesebb művészekkel

A gibraltári kémnő

Szabó Lajos vendéglős letartóztatását kérte

Egy aradi bűnper érdekes epilogusa — Bűnügyi zárlatot kért Szabó Lajos vagyonára — 500.000 lej kártérítés az alaptalan hajsza miatt

Élénk emlékezetben van még az a nagy bűnper, amelynek középpontjában két aradi ügyvéd, Gherman Dante dr. és Cuciuc Aurel állottak. A két ügyvéd ellen Szabó Lajosné bűnvádi feljelentést adott be, azon a címen, hogy egy ügyéből kifolyólag Gherman mint ügyészt mutatta be ügyvédtársát, hogy ilyen módon kapiák meg az általuk kívánt nagyobb honoráriumot.

A feljelentés alapján megindult az eljárás a két ügyvéd ellen és ügyükben a temesvári Táblánál január hó első felében volt a tárgyalás, amely teljes rehabilitálásukkal végződött. Az ügy azonban a felmentő ítélettel nem fejeződött be, amennyiben ma érdekes bűnvádi feljelentés érkezett az aradi ügyészséghez, amelyet Cuciuc Aurel ügyvéd adott be Szabó Lajos és felesége ellen.

A feljelentésben az ügyvéd kéri az ügyészséget, hogy indítson eljárást Szabó Lajos és felesége ellen hamis eskü, hamis vád, hatóság előtti rágalmozás és erkölcsi látleltetés címén. A feljelentés alapján bevezetett eljárás következtében az ügyvédek anyagi kára is volt és ennek fejében ötszázezer lej kártérítést követel Szabóktól.

Feljelentésében Cuciuc Aurel kérte az ügyészségtől, hogy Szabó Lajos vagyonára rendeljék el a bűnügyi zárlatot, tekintettel arra, hogy a tulajdonát képező ingatlant el akarja adni.

Ugyancsak bűnvádi feljelentést tett Silber Fülöp ellen is, aki Szabó Lajos szolgálatában állott, mint csapos és aki a bűnper tárgyalásán súlyosan terhelő vallomást tett Cuciuc és Gherman ügyvédek ellen. A feljelentésben

Színház — Irodalom — Művészet

* A színház jövő heti műsora. A Janovics-társulat szombaton, február 6-án ismét megkezdte működését. Ez alkalommal a prózaegyüttes fog buszni az aradi közönségtől. Szombaton este a modern francia vigiátékok egyik mintapéldánya, a „Kényes válóper” kerül bemutatásra, amely a francia fővárosban, valamint Budapesten viharos tetőzést aratott. Vasárnap délután 3-kor: a „Torockói menyasszony”-t, fél 6-kor a „Feketeszáru cseresznye”-t eleveníti fel a prózaegyüttes, este pedig megismétli a „Kényes válóper”-t. Hétfőn Jorga Miklós miniszterelnök óriási sikert aratott drámai alkotása: „Apáról fiúra” (Fatalitatea invinsa) kerül ünnepi előadásban az aradi közönség elé.

* A „Liszt Ferenc” zenekari egyesület hangversenye. A „Liszt Ferenc” zenekari egyesület f. hó 16-án, Liszt Ferenc világhírű zeneszerzőnek születésének 120. és aradi vendégszerelésének 109. évfordulója alkalmából egy nagyszabású ünnepséget rendez vendégművészek közreműködésével. Az egyesület zenekara gyönyörű Liszt-darabokkal lép föl a hangversenyen. Jegyek elővételben az egyesület helyiségében: Str. Romanului (volt Zrínyi-utca) 8. szám alatt már kaphatók.

* A budapesti színházak heti műsora. Vígyszínház. Egész héten minden este: Fizeszen nagysád. Vasárnap délután: Kabaré. — Király Színház. Egész héten minden este: Hawai rózsája. Vasárnap délután: A „Fehér ló.” — Városi Színház. Kedd: Cigányszerelm. Szerda: Három a kislány. Csütörtök: Mágus Miska. Péntek: Tosca (B. bérlet.) Szombat, vasárnap, este: Lili bárónő. Vasárnap délután: A piros bugyellár. — Belvárosi Színház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap, este: Szépség vására. Kedd, péntek, vasárnap délután: A torockói menyasszony. — Fővárosi Operettszínház. Kedd, szerda, csütörtök, péntek, vasárnap délután: Maya. Szombat: A nyitott ablak (először.) Vasárnap este: A nyitott ablak. — Andrassy uti Színház. Egész héten minden este: Kosáry Emmy. Vasárnap Piroška. Dajbukát. Ex-hercegnő, stb. — Teréz körüli Színház. Egész héten minden este: Medgyaszay Vilma. Rózsahegy, Kabos, Pomázi nász, stb. — Bethlen téri Színház. Egész héten minden este: Kabaréműsor. — Royal Oriem. Egész héten minden este: Januári műsor. — Steinhardt Színház. Egész héten minden este: A kutyamosó, stb.

Silber ellen is hamis eskü, hamis vád és hatóság előtti rágalmozás címén kéri az eljárás megindítását. Egyben kéri, hogy az ügyészség rendelje el ugy Szabó Lajos, mint a felesége, valamint Silber Fülöp letartóztatását, tekintettel arra, hogy a büntetés nagysága ezt indokoltá teszi. Az érdekes feljelentésben a napokban dönt az ügyészség.

Bethlen István gróf feltűnéstkeltő beszéde

a magyar történelmi osztályok szerepéről. — „Újjá kell születnünk, vagy elpusztul a nemzet”

Budapestről jelentik: A Nemzeti Kassinó vasárnapi közgyűlésén feltűnő beszédet mondott gróf Bethlen István. Beszédének különös jelentőséget adott az a tény, hogy átvezetett rajta egy szubjektív hangulat, amely sajátos súlyt kölcsönzött szavainak, amelyekkel gróf Széchenyi István emlékének áldozott.

— Széchenyi István gróf, — mondotta, — akinél senki jobban nem ismerte kortársai gyöngéjét, nemcsak másokat kritizált, nemcsak másoknak adott útmutatást és tanácsot, mint ahogyan azt ma nagyon sokan teszik, — hanem elsősorban önmaga ellen fordította a boncoló kritika éles eszközét. Ő mondotta, hogy az önismeret és a kellő önbírálat az első kellék ahhoz, hogy másokat vezetni képesek legyünk.

Ezután a magyar történelmi osztályok szerepéről beszélt Bethlen István gróf és ennek az osztálynak gazdasági romlásáról, az új problémák között. Felvetette a kérdést: lehet-e az új világban még szerepe azoknak akik a régi magyar urtársadalomhoz tartoznak...? Nem helyesebb-e, nem idősebb-e átadni a teret egészen másoknak és félrevonulva attól a közéletől, amely a józslésű és művelt embereknek gyakran csak undort kelt, oly időkre várni, amikor nemes ambíciókra és több megértésre, újból alkalom nyílik.

— A visszavonulás hűtlenség lenne, — jelentette ki a volt magyar miniszterelnök — az olyan egyéniségeknek, mint amilyen Széchenyi István gróf volt, ma is nyitva áll a magyar pantheon.

— Sajnos, — mondotta beszéde további során — úgy érzem, mintha fokozatosan kiapadóban volna az a bő forrás, amely a magyar arisztokrácia és a történelmi osztályok soraiból, a nemzetnek nagy fiakat szült. Sokaknak az olcsó önzés, a téletlenség és az élvezethajhászásban merül ki tevékenysége. Mindennek jele az, hogy hiányzik az önbírálat. A fiatalokból, amely dologtalanságban és élvezethajhászásban nő fel, kihal az élet nagy feladataival megküzdési képes férfias kitartás és az

* Vén diák feljegyzései, irodalmi és színházi kritikák, cikkek, versek gazdagítják az Új Időket, a melyből az elmés fejlecek, művészi képek, időszerű fényképek, szerkesztői üzenetek, keresztrefejtény, szépségápolás, gasztronómia, közimunka sem hiányoznak. Díjtalan mutatóványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyed évre 200 lej.

* A Városi Zeneiskola vasárnapi növendékhangversenye ismét élénk érdeklődés mellett folyt le. Az intézet tanítványai úgy szóló mint összejátékban kifogástalant produkáltak, ami első sorban a tanári kar helyes és a zenepedagógia modern irányelveit is figyelembe vevő vezetésének eredménye. Scherhag Ernő erős növendékek zenekarának teljesítményét ezuttal is elismerés illeti, ugyanugy a következő szólistákat is: Goldzieher Hedi, Jónás Klári, Harkay Olga, Reisinger István, Czauner Margit, Vulpe István, Guttmann Zoltán, Frank Klári, Vekov István, Perweiler Margit, Formanek Magda, Kallós Gyula, Steinfeld Márta, Szarka Márta, Dudás Rózi, Katona Klári és Quintus János.

Moissi

FEBRUÁR 8-án
a Kulturpalotában
Jegyek: Sándornál.

élet játéklabdájává válik. Az idő parancsszava az: újjá kell születnünk lélekben, vagy elpusztul a nemzet!

Bethlen István gróf tanulságokban gazdag beszéde mély hatást keltett előkelő hallgatósága előtt.

A megyei tanítószág nem kapta meg fizetését

Kifogyott a tanítói fizetésekre előirányzott összeg

Az aradi pénzügyigazgatóság, mint ismeretes, a miniszteri akreditív alapján megkezdte a tanítók január havi illetményeinek folyósítását. A pénztár az aradi tanítók részére, mintegy négyszáz ezer lejű fizetett ki, azonban a mai napon jelentkező tanítókat már nem tudta kifizetni, mivel a minisztérium által engedélyezett összeg teljes egészében ki lett fizetve. Az aradi tanítók közül csupán egynéhányan kapták meg januári fizetésüket, míg a megyében szolgálatot teljesítő tanítók közül senki sem jutott illetményeihez. A pénzügyigazgatóság tehát a mai napon táviratilag fordult a minisztériumhoz, amelyben kérte, hogy a hátralékos aradi és teljes aradmegyei tanítói kar kifizetéséhez szükséges összeg visszatartására adja meg a szükséges felhatalmazást. Amíg a minisztérium vonatkozó rendelete le nem érkezik Aradra, a pénzügyigazgatóság főpénztára beszüntette a tanítói illetmények folyósítását.

Az aradi Román Nőegylet bálja

Fényesen sikerült táncestély a Központban

Nagysikerű táncestélyt tartott az aradi Román Nőegylet hétfőn este a Központi szálló termeiben. A bálterem megtelt román nemzeti ruhába öltözött fiatal leányokkal, akik a nemzeti jellegű bálon Erdély, valamint a Bánság és a régi királyság valamennyi vidékének népviseletét öltötték magukra. Valóságos román néprajzi kiállítás képét nyújtotta a bálterem és csak itt-ott suhantak végig a parketten estélyi ruhás hölgyek. A zenekar a legdivatosabb táncokat játszotta, közkívánatra több rumbát.

A fényesen sikerült táncestély fáradságos előkészületeiért, valamint a szervezés gondos munkálataiért a lelkes, buzgó hölgyrendezőgárdát illeti elismerés, névszerint Pop C. Istvánné elnöknő, dr. Ispravnic Severnét, özvegy Mladin Liviát, Stoinescu Sándornét, Trimbitioni Traiannét, Bogdan Tulliat, Antonescu Virgilnét, dr. Petran Aureliát. A megjelent előkelőségek közül ott láttuk dr. Comsa Gergely görögkeleti püspököt, dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnököt, Pop C. István szenátort, Majorescu József vezérigazgatót, dr. Moga Romulus rendőrkezeset, Balacescu generálist, Constantinescu ezredet, a püspök kíséretében dr. Suciu archimandritát, Mateescu István villanygyári igazgatót és dr. Hargot törvényszéki elnököt.

Ianota János az ügyészségtől dr. Radu Cornel kihallgatását kérte

Ianota tisztázni akarja magát a sikkasztás vádjáról — A városi főszámvévő vizsgálatánál rendben találta a pénztárt — Bonyolódik az állítólagos hamisított érettségi bizonyítvány ügye

Az aradi ügyészség, mint ismeretes, sikkasztás vádjára miatt letartóztatásba helyezte Ianota Jánost, az aradi gyermekorvóház pénztárosát. A vád szerint Ianota János mintegy százötvenezer lej sikkasztott a kórházi pénztárból és a karácsonyi ünnepek előtt irodájában úgy rendezte a körülményeket, hogy azok a betörés látszatát keltsék. A rendőrségi nyomozás alkalmával kihallgatott tanúk azonban terhelő vallomást tettek Ianota ellen, úgy, hogy a gyanúkok alapján a rendőrség elrendelte a pénztáros őrizetbevételét, amelyet azután az ügyészség és a vádtanács is megerősített.

Ianota kihallgatása alkalmával állandóan ártatlanságát hangsúlyozta és hivatkozott arra, hogy a pénztárának másodkulcsa már akkor elveszett, amikor ő a pénztárt átvette, tehát ennek a kulcsnak a segítségével bárki hozzájuthatott annak tartalmához. Az ügyben most érdekes fordulatot ígér az a beadvány, amelyet Ianota János védője ma nyújtott be az ügyészséghez és amelyben az ügyvel kapcsolatban kérte, hogy *rendelje el Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök kihallgatását és Ianotával való szembesítését.* Ianota ugyanis arra hivatkozott, hogy a vizsgálat alkalmával megállapított 30 ezer lejes hiány még abból az időből származik, amikor a pénztárt még nem ő kezelte. Ez az összeg ugyanis az, amelyet adó címén kellett volna befizetni a pénzügyigazgatósághoz, de amelyre nézve állítólag azt az utasítást kapta a pénztár kezelője, hogy ne fizesse be, hanem tartsa a kórházi pénztárban.

Kérte a védelem Berzovan János városi pénzügyi tanácsosnak kihallgatását is, mint aki több ízben felülvizsgálta a pénztári könyveket, állandó ellenőrzést gyakorolt a pénzkezelés felett és erre vonatkozólag többször jelentést is tett a városnak. *Berzovannal akarja különben Ianota igazolni azt is, hogy több ízben kérte, hogy a kórházi szállítókat ne a kórházi pénztáron keresztül, hanem közvetlen a városi pénztárnál fizessék ki, hogy ezt a pénzt se neki kelljen kezelni.* Hivatkozik továbbá mint tanura, Barel Virgil kórházi titkára, akit arra kért, hogy szabadságának ideje alatt vegye át tőle a pénztár kezelését, amelyet azonban a titkár nem teljesített, elfoglaltságára való hivatkozással. Ezzel a kéréssel igazolni akarja Ianota azt, hogy a pénztárnak rendben kellett lenni, mert máskülönben nem merle

vola kérni, hogy azt a titkár vegye tőle át. Az átvétel ugyanis a készpénzálladék pontos felülvizsgálásával történt meg és ezzel az alkalommal meg lehetett volna állapítani, hogy hiány mutatkozik a pénztárban.

Kérte azonkívül Manciu és Fritz Mayer megyei számvevőknek, mint szakértőknek kiküldését a kórházi pénztári könyvek felülvizsgálására, abból a célból, hogy azok szabályszerűen voltak-e vezetve és azok alapján mutatkozik-e pénztári hiány.

Ugyancsak érdekes fordulatot jelent Ianota János hamisított érettségi bizonyítványának ügyében az a beadvány, amely szintén a mai napon érkezett az aradi ügyészséghez. Ianota ellen ugyanis a nyomozás alatt az a vád merült fel, hogy állását a lippai felső kereskedelmi iskola hamisított bizonyítványa alapján foglalta el. Az ügyészség megkeresésére a lippai kereskedelmi igazgatósága oly értelmű értesítést küldött, hogy 1918-ban, mint amikor Ianota érettségi bizonyítványa ki lett állítva,

Ianota János nevű tanítvány nem volt az iskolának.

A bizonyítványról hiteles másolatot mutatott be annakidején Ianota, amelyről megállapítást nyert, hogy az eredeti bizonyítványon Halva igazgató, Strobl Ernő, Borsiczky és Gherman Dante tanárok szerepelnek. Az aláíró tanárok közül csak Gherman tartózkodik Romániában, így tehát csak ő volt kihallgatható ebben az ügyben. Gherman Dante dr. a bizonyítvánnyal kapcsolatban azt vallotta, hogy emlékezik arra, hogy Ianota János tanítvány volt, arra azonban nem emlékezik, hogy érettségi tette volna. Tekintettel azonban arra, hogy 1918-ban miniszteri rendelet engedte meg, hogy a hadbavonult tanulók összevont vizsgát tehessenek, amely érettséginek felelt meg — valószínű, hogy Ianota hasonló vizsgát tett és így neve nem szerepel az érettségi vizsgálaton szabályszerűen jelentkezett tanulók között. Különböző is Apateanu igazgató értesítése szerint az iskola irattára 1919. évig, a forradalmi időkben elveszett és teljes határozottsággal nem lehet megállapítani, hogy Ianota milyen módon kapta bizonyítványát. A beadványban Gherman Dante kérte a vizsgálóbíró, hogy az iskola igazgatójának értesítése alapján szüntesse meg Ianota János ellen az eljárást, amely közokirathamisítás címén indult meg ellene.

Radu dr., valamint a védelem által kért tanúk kihallgatására vonatkozólag a napokban dönt az ügyészség.

Veszélyben az aradi tanítónőképző-intézet

Meg akarják szüntetni az aradi tanítónőképzőt — Szülői értekezlet az iskola épületében — Pacuraru iparkamarai főtitkár interveniál az iskola érdekében

Az egyik aradi érdemes tanintézet existenciája ismét veszélyben forog. Annakidején amikor a parlament megszavazta azt a törvényt, amelynek értelmében több iskola megszüntetését határozták el, két aradi iskola is szoba került. Az egyik a felső kereskedelmi iskola volt, amelynek végeredményben csak párhuzamos osztályait szüntetik meg, a másikkal pedig nem lehetett tudni, hogy melyikről van szó, mivel a törvény szövege csak ennyit említett meg: „Egy aradi tanintézet megszüntetése, azzal a céllal, hogy helyébe Botosantban hasonló tanintézetet létesítsenek.” Mint később kiderült, ez az iskola az aradi tanítónőképző, amely mellett — mint köztudomású — egy román nyelvű, koedukációs gyakorló elemi iskola is működik.

Az iskola megszüntetésével kapcsolatban a tanítónőképző épületében az érdekelt szülők vasárnap délelőtt értekezletre gyűltek össze, amelyen az iskola vezetősége ismertette a fenyegető veszélyt, valamint azt, hogy az egész vidéken ez az egyedüli hasonló tanintézet, ahova a szegényebb sorsú szülők tanulni küld-

hetik leányukat, azzal a céllal, hogy azoknak kenyeret adjanak a kezébe. Rávilágítottak arra, hogy ez az iskola mindig a kultúrát szolgálta, valamint vázolták azt is, hogy a tanintézet tanárai szinte kivétel nélkül véglegesített tanárok, akiknek javadalmazását a minisztériumnak akkor is fizetni kellene, ha az iskolát valóban megszüntetnék.

Az iskola vezetőségének ismertetése után Vulpe József szólalt fel, aki azt javasolta, hogy kérjék arra a megyei interimár-bizottság jelenlévő tagját, Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkárt és a városi interimár-bizottság jelenlévő tagját, Manole Sándor kereskedelmi iskolai tanárt, hogy hassanak oda, hogy úgy a megye, mint a város interveniáljon a tanítónőképző érdekében. Ezután Pacuraru Brutus emelkedett szólásra, aki megígérte, hogy interveniálni fog a megyei interimár-bizottság ülésén, majd pedig annak a nézetének adott kifejezést, hogy a miniszterelnökhöz terjesztendő memorandumot azzal kellene kibővíteni, hogy amellett, hogy ez a Laugier ezredesné kiváló vezetése alatt működő intézet egyik legbízhatóbb terjesztője volt a kultúrának, nagy érdeme volt az is, hogy jó hírnevének következtében számos kisebbségi szülő küldte a gyakorló elemi iskolába gyermekeit. Ennek az volt a következménye, hogy számos kisebbségi gyermek tanulta meg a helyes és precíz román nyelvet. Pacuraru Brutus indítványát elfogadták és az egybegyűlt szülők ezután sorban aláírták azt a memorandumot, amelyet a legközelebbi időn belül fognak felterjeszteni Iorga miniszterelnökhöz és közoktatásügyi miniszterhez és amelyben az aradi tanítónőképző és a mellette működő elemi iskola további fenntartását kérik.

Hatszáz ezer lejes kártérítési per a meghiusult sertésszállítás miatt

A vevő és eladó kölcsönös bűnvádi feljelentése — A bíróság érthetőnek tartotta a vevő feljelentését

Érdekes előzményű feljelentést tárgyalt ma az aradi büntető járásbíró. Kisling és Geiringer temesvári sertésexportőrök 1930-ban 600.000 lej értékű sertést vásároltak Balog Lajos székudvari sertéskupectól. A teljes vételárat kifizették Balognak, aki a sertéseket le is szállította, a temesvári exportőröket azonban kínos meglepetés érte, amikor az állatállományt Kurticsen keresztül külföldre akarták szállítani. A határon történő vizsgálat alkalmával ugyanis az állatorvos megállapította, hogy a sertések kivétel nélkül betegek és azokat a fennálló rendelkezések értelmében külföldre szállítani nem lehet. Az állatállományt tehát napokon keresztül vesztgett a kurticsi határállomáson, közben nagyszámú elhullott, úgy hogy Kisling és Geiringer közel 600 ezer lej vesztettek ezen az üzleten.

Bűnvádi feljelentést adtak be Balog ellen, ugyanakkor pedig megindították ellene a kártérítési pert is. A bíróság azonban nem látott alapot fennfiorogni a bűnvádi eljárás lefolyta-

tására és felmentette Balogot, ugyanakkor pedig a polgári bíróság is elutasította a temesvári céget kártérítés iránti keresetével. A felmentő ítélet alapján Balog Lajos adott be bűnvádi feljelentést rágalmozás címén Kisling és Geiringer ellen és ugyanakkor kérte a bíróságot, hogy számára 100.000 lej kártérítést ítéljen meg, mert ennyi költsége merült fel az elre megindított per folyamán. Az aradi büntető járásbíró ma tartotta meg a tárgyalást ebben az ügyben és a temesvári céget ezer lej pénzbüntetésre ítélte rágalmozás vétsége miatt, az ítélet végrehajtását azonban a büntető novella értelmében három évre felfüggesztette. Az ítélet indoklásában a bíróság kimondotta, hogy a temesvári cég bűnvádi feljelentése érthető, mivel teljes vagyonuk elvesztésével járt ez az üzleti vállalkozás, amelynek okát abban keresték, hogy megbízottjuk már beteg sertéseket szállított le, amelyeket azután a határon fel-tartóztattak.

Balogot kártérítési igényével a bíróság elutasította.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: WALZERPARADIES. (Utolsó). Ezt a kedves, hangulatos zenéjű filmpereget a közönség egyhangzó kritikája avatta a legjobb sorába. Charlotte Susa, Gretl Theimer, Jose Wedorn, Szöke Szakáll és Verebes Ernő megérdemelt sikert arattak.

SELECT MOZGÓ: A GIBRALTÁRI KÉMNŐ. (Premier). A világháború egy-egy ismeretlen epizódját mindig szívesen nézi meg a közönség. Ez a kolosszális rendezői tehetséget igénylő kép egyike a legmegrázóbb háborús drámáknak. Főszereplők: George O'Brien, Marion Lessing, Mona Maria.

HIREK

Leszerelünk!

Bocsánatot kérek, egész csöndesen szeretném csak elmondani, nehogy a tiszteletreméltó gentlemaneknek ma induló újabb partieját Genfben zavarni találjam azzal a leszerelés nevű társasjátékkal, amelybe fáradhatatlan ambícióval újra meg újra belekezdnek... Mondom, egész diszkréten szeretném csak megjegyezni, miszerint hogy legfőbb ideje volna, ha mi is, ugyebár, hozzákezdünk...

Utóvégre: a korszellem kopogtat kapuink előtt!

Napról-napra figyelhetjük, milyen ambícióval szereli le a kicsi, de szorgalmatos Japánka azt Kína lapockájáról. Látni, hány százezer embernek szereztek máris örök nyugalmat! És így megy ez az egész világon. Olvatosabb, minél — mint mondják — a rumba, vagy a fizetésképtelenség. Vagy itt vannak a hazai leszerelések. A tisztviselőknél, az alkalmazottaknál a fizetéseit, a nyugdíjasságát, a kereskedőnek, bankárnak a cégtábláját, az iparosnak gépet szereli le szorgalmasan a korszellem, mivelhogy valahogyan már a levegőben van ez a társasjáték. Csoda-e, hogy az egész világ kíváncsi a végére...?

Legfőbb ideje, hogy mi is hozzákezdjünk. Én például szépen el tudom képzelni, hogy az ember átváltsa a napipolitika, aztán a világpolitika híreit. Bejelenéz pár képes folyóirat képeiből, elolvas néhány gazdasági szaklapot, aztán kilére húzott kalapjával — ez is divat! — hazavonul. Az ember itt körülhúzza a saját harci-eszközeit felett. Van, akinek varrógépe van, esetleg könyvtáre, írógépe, meggyvás. Ezeket az ember elsüllyeszti, mint az anitát a német flottát, tizenhullóban. Akkor az ember leakasztja a képeit a falról, mielőtt még a végrehajtó segíteni jönné, felgöngyölíti a szőnyeget, a bútorait a szobaközpontjára tojja meggyújtja az egészet. Vége a küzdelemnek, vége a harcoknak! — mondhatja elégtétellel az ember. Miután már villanydrót sem marad a falon — le kell szerelni! — az ember a legvékonyabbikkal, hogy ne legyen utközből kényelmetlen, a legközelebbi erdőbe vonul, ahol a Rousseau csend honol. Ebben a hangulatos, békés környezetben az ember ráharkolja a drótot valamelyik izlésének megfelelő fára, aztán a másik végén nyakát bele dugva, himbálgni kezdi magát. Hinta... palinta... — dudol az ember és közben igyekszik semmire sem gondolni. Ez a módszer biztos, soknak hozta meg az örök nyugalmat. No persze, nem szabad általánosítani, hiszen: „Az egyiknek sikerül, a másiknak nem...”

Ez a módszer a legcélravezetőbb. De addig...?

Addig az urak passziánszozhatnak Svájc kies fekvésű városában, a pálmáktól koszorúzott Lac-Le-man partján. Abból lehet még egy alapos gázos, bacillusos, halálsugaras, pirinyós kis háborúcska... de leszerelés...? Azt majd csak elhasztiák valahogy...! (—ab)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változékony, viharos idő várható, helyenként csapadékkal, később hősüléssel.

— **AZ ARADI KÖZLÖNY** legközelebbi száma, a keddi Gyertyaszentelő Boldogasszony egyházi és hivatalos ünnep miatt, csütörtöki reggel, a szokott időben jelenik meg.

— **Iorga a szovjettel való tárgyalásokról.** Bucurestiből jelentik: Iorga Miklós miniszterelnök, mint helyettes külügyminiszter a következő kommunikát adta ki: „Azokra a hírekre vonatkozólag, amelyek Románia és a szovjet között megindult tárgyalásokkal állanak kapcsolatban, csak annyit jelenthetek ki, hogy Románia szövetségesével és Franciaországgal együtt működik, akiknek az általuk kiérdemelt házával tartozik”.

— **A január havi fizetéseket teljesen kiutalta a pénzügyminisztérium.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hivatalos jelentése szerint a január havi fizetéseket teljes egészében kiutalta a minisztérium, kivéve 200 millió kifizetését, amely összegről nem érkezett kiutalás. A nyugdíjasok fizetését végképp kiegyenlítették.

Artn a legidálisabb olcsó hashajtó.

— **Dr. Wild Endre előadása az élet titkairól.** Hétfőn este nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében folytatta dr. Wild Endre lebilincselő érdekességű előadását, melynek keretében ezúttal kitért az életjelenségek megnyilvánulására, az emberi tulajdonságok átöröklésére és az élet megszűnésének okaira. Dr. Wild Endre előadásában kifejtette, hogy az életbölcsész szerint, az élet nem egyéb, mint önmagából kiinduló és ugyanott megmaradó mozgás. Az életjelenségek között felemelte a táplálkozást, növekedést és szaporodást, amely utóbbi ivaros és ivartalan. Ezután részletesen ismertette a Mendel apát-féle modern biológiai kísérleteket, amelyek az átöröklést igazolják. A mexikói csodavirággal végzett kísérletek, a piros és fehér borsó keresztjezése alapvető bizonyítékok az emberi tulajdonságok átöröklésének magyarázatánál is. Dr. Wild Endre előadása további során azt bizonyította, hogy az új egyed anyjától többet örököl, mint apai ágról. A lélek megnyilatkozását az élőlények világában, majd a halál okát fejtegette. Dr. Wild Endre előadását a következő hétfőn folytatja.

— **Az aradi Tiszti Kaszinó álarcos bálja.** Arad előkelő társadalmának napok óta lázasan készülődik a február hatodik, vagyis a szombat esti nagy álarcos bálra, amit a Tiszti Kaszinó rendez a Központi szállodában. A Tiszti Kaszinó a közelmúltban pompás sikertű táncos teaesttel vezette be az idei bál szezont, amelynek sikere arra buzdította a kaszinó vezetését, hogy most újabb mulatságot rendezzen. Az ötletes felvezetés kiválasztása már napok óta foglalkoztatja a résztvevő közönséget. A bál eseménye a bálkirálynő választás és ez a szép hölgyek nagyszámu felvonulása miatt kétségtelenül izgalmasnak ígérkezik. Éjfélkor a nagy álarcos felvonulás képe valószínű nizzai karnevállá avatja a bált, amelynek fáradtságos rendezését Iovanescu őrnagy vállalta el és ez egyszersmind azt is jelenti, hogy a közönség sokirányú szórakoztatásáról megfelelő gondoskodás történik. Rengeteg nyereménytárgyval tombolát is rendeznek, összemérik a táncoló párok és táncutadást, három zenekar (katonazene, jazz és cigánymuzsika) szórakoztatja a publikumot. A legizgalmasabb feladatokat szolgálják fel a bál kintinó bufféjében. A belépti díj személyenként 40 lej, családi díj pedig 100 lej, úgy, hogy a bálrendezés itt is tekintettel volt a mai viszonyokra. A belépéskor a meghívót fel kell mutatni. A meghívásra való igényt Iovanescu őrnagynál lehet a várbán bejelenteni. (Divizie I. de Cavalerie, Birou de Informatie).

Megkezdődött a
maardék és leltári
rendkívül olcsó elárúttatás
RUTKAY & BOTYE fehérnemű-üzletben.

— **Meghalt özvegy Rákosi Viktorné.** Budapestről jelentik: Özvegy Rákosi Viktorné, született Réczey Janka, a hírneves humoristának, Sipulushnak az özvegye, hétfőn reggel, 64 éves korában, szivgyengeség következtében meghalt. A nagyszonyt öt gyermeke és hat unokája gyászolja.

— **Az Iparos Otthon működvelő gárdája** vasárnap este szépszámu közönség jelenlétében, a Kornevillai harangok című darabot mutatta be. A főszerepet Boros Frigyes játszotta, akinek ez volt a századik fellépte. Ugy Boros Frigyesnek, mint a többi szereplőnek, nagy sikere volt.

— **A Kölcsény-Egyesület február 14-én rendezte a Kulturpalotában negyedik vasárnap délutánját.** A gondos előkészületek alapján megrendezett nívós program keretében beállított előadás két részre oszlik: az első részt Arany János halálának 50-ik évfordulója alkalmából a nagy magyar költő emlékeztetének szentelik, Arany János életével, műveivel és egyéniségével Szántó Zsigmond, dr. Hersch Andor és a „Melodia” énekkar Szántó Péter vezetésével foglalkozik. Az előadás második részében dr. Schweltzer József tanár tart vetített képekkel színezett természetrajzi előadást. A diapozitíveket Fischer Aladár igazgató, a Kölcsény-Egyesület elnöke készítette.

— **AKE-báli gyűlés:** ma este 7-kor a téli klubhelyiségben.

— **Dr. Szedlák Ödön az Anyák Iskolájában.** Szerdán érdekes előadása lesz az Anyák Iskolájának. Dr. Szedlák Ödön, a neves ideggyógyász fejti ki nézeteit a serdülő ifjúság szexuálitikal nevelésének jelentőségéről. A szülők felelőssége a nevelésnek ebben az időben a leg súlyosabb, ezt a felelősséget akarja a Kölcsény Egyesület az anyák számára megkönnyíteni, midőn a sok értékes tapasztalattal és kiváló teoretikai tudással rendelkező ideg-orvost szólaltatja meg a nagyjelentőségű kérdés megvilágítására.

— **Dr. Comsa Gergely püspök előadása.** Comsa Gergely dr. aradi görögkeleti megyéspüspök vasárnap délután magas színvonalon mozgó előadást tartott a Kulturpalota nagytermében. Az érdekes és irodalmi értékű előadást nagyszámu hallgatóság élvezte végig.

— **Meghosszabbították Hulber Silvius vizsgálói fogságát.** Az aradi törvényszék vádtaácsa ma foglalkozott ismét Hulber Silvius ügyével, akit — mint ismeretes — a Victoria takaréktérhőre elkövetett sikkasztás miatt tartóztatják le. Tekintettel arra, hogy az ügyben a nyomozás még nincs befejezve, a vádtaács Hulber vizsgálói fogságát harminc nappal meghosszabbította.

— **Az Egyesült Szikvizgyárak R. T. igazgatója közli,** hogy a mai nappal a szikviz árát kisüvegenként 2.50 lej, nagy üvegenként 5 lejre szálította le.

— **Dajkovich Sándort kizárták a budapesti Országos Kaszinóból.** Budapestről jelentik: A magyar Országos Kaszinó vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen tárgyalás alá vették Dajkovich Sándor felebvezését a kaszinó választmányának kizárási indítványa ellen. A titkosan megejtett szavazás eredményeképpen a fiatal Dajkovichot, aki — mint ismeretes — gyámja akaratára ellenére tette feleségévé a dúsgazdag, de kiskorú Farkas Irént, akit gyámja a Schwartzergyógyintézetbe záratott, a kaszinó kizárta tagjai sorából. Érdekes, hogy a közgyűlés hangulatát látva, a kizárt Dajkovich édesapja is visszavonta beadott felebvezését fia kizárása ellen.

— **Katasztrófa érte a páris—milánói gyorsvonatot.** Párisból jelentik: A páris—milánói gyorsvonat, amely reggel 8 órakor indult el Párisból Milánó felé, Montreau állomás közelében kisiklott. A mozdonyvezető meghalt és két vasutas súlyosan megsebesült. Az utasok közül csak néhány könnyebb sebesülésről számolt be a jelentés. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az elmúlt évben ugyanilyen körülmények között idéztek elő, ugyanezen az utszakaszon vasuti szerencsétlenséget bűnös kezek.

Torokgyulladás gyógyít: Anacot.

— **Megalakult Aradon a Vizsgázott Fogászok Egyesülete.** Egy újabb, életképes társadalmi alakulattal lett gazdagabb Arad közönsége. Megalakult a Vizsgázott Fogászok Egyesülete Aradon, amely működését a közeljövőben kiterjeszti egész Erdély és a Bánság területére is. A tisztikar a következőképp alakult meg: Elnök: Jakobi Gyula, ügyvezető elnök: Collin Jenő, titkár: Hochmann Mihály és pénztárnok: Kenderessy János.

— **Műsoros délután a zsidó Napközi Otthon javára.** Kintinóon sikerült műsoros délutánt rendeztek vasárnap délután 5 órai kezdettel az aradi zsidó gyermekek a Zsidó Kulturház nagytermében. A szereplők kivétel nélkül igen jók voltak és valamennyien sok tapsot kaptak a szépszámu közönségtől. A műsoros délután tiszta jövedelmét a zsidó elemi iskolában felállított Napközi Otthon céljaira fordítják.

— **Uj halászegyesület alakul Aradon.** Navodul név alatt a legközelebbi napokban új halászegyesület alakul Aradon. Kedden délelőtt 11 órakor a törvényszéki palotával szemközt levő Müller-féle vendéglőben jönnek össze értekezletre az egyesület megalapítói. Az ügy iránt érdeklődőket szívesen látja a vezetőség.

— **Öngyilkos katona.** Bucurestiből jelentik: Izgalmas jelenet játszódott le ma délelőtt a Strada Lipsanin, ahol egy szolgálatos katona, névszerint Gheorghe Marcu, szolgálati fegyverével örhelyén fejbőlötte magát. A katona, aki semmi magyarázó írást nem hagyott hátra, azonnal meghalt.

— **Ezer dollárt nyerhet,** ha fogad valakivel, hogy a „Mensa” álarcosbálján: február 13-án kitünően fogja magát érezni.

Villany nincs, de hidvámot kell fizetni az aradi vesztőhely telkein épült új városrész lakóinak

Küldöttség dr. Radu interimár-bizottsági elnökénél.

Deputáció kereste fel ma hivatalában dr. Radu Corneli interimár-bizottsági elnököt. A deputáció az aradi lakosok küldték a városházára, akik az aradi egykori vesztőhelyen felparcellázott telkeiken építették fel házaikat. Amint emlékeztet, az új városrészt, amely a vár felszigetén fekszik, közigazgatásilag Aradhoz csatolták és így lakói nemcsak ugyanolyan jogokkal felruházott polgárai Arad városának, mint a többi városrészek lakói, hanem ugyanolyan kötelezettségekkel is tartoznak a városi adminisztrációnak.

Ezzel szemben a legszörnyesebb állapotok uralkodnak az új aradi telepen. A lakók már több ízben tettek írásbeli jelentést Aradváros vezetőségének arról, hogy az új telep utjai kétségbeesetten rossz állapotban vannak, ezenfelül a villanyvilágításnak nyoma sincsen. De a vesztőhelyi városrész lakóinak nyakába még egy rendkívüli többletkiadás is hárul: minden egyes alkalommal, amikor a régi városba igyekeznek a városból, a rendes hidvámot fizetnek meg velük, ami havonta 40–50 lej többletkiadást jelent teljesen indokolatlanul számukra.

Radu dr. megérte módon hallgatta meg a küldöttség tagjainak panaszát, amelyet leplezetlenül tártak fel előtte, majd jelentést tettett magának az új telep helyzetéről. Ezután tudomására hozta a deputációnak, hogy maga személyesen kíván meggyőződni az új városrész helyzetéről, mielőtt bármit is tenné. Ezért holnap, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, 10 órakor Muresan János városi főmérnök kíséretében kiszáll a helyszínre, hogy megvizsgálja a helyzetet és ennek megfelelőleg intézkedjék. A hidvám ügye felett az interimár-bizottság fog dönteni.

— **Aradváros interimár-bizottsága**, a keddi Gyertyaszentelő Boldogasszony hivatali szünnapja miatt, rendes ülését szordán délelőtt 11 órakor tartja meg. A tárgyszorozaton több érdekes indítvány kerül tárgyalásra.

— **Az ujaradi autobus ügye**. Ma délelőtt ült össze a városházán az a bizottság, amely rendezni kívánja Novac István ujaradi autobus-járat-bérlő jogi viszonyát Aradváros közlekedési szabályrendeletével kapcsolatban. A tárgyaláson Novacot dr. Petrutiu Aron képviselte. Értesülésünk szerint, a kezdő bejelentési tárgyalások ez alkalommal nem vezettek eredményre.

Körösladányi

szuggesztör ezton ércsiti u. t. publikumot, hogy egy jó mézium áll rendelkezésre és fogad naponta délután 4-8-ig jövőbelátás, távolbalítás stb. kísérletek. Ujmikela, ötödik ucca 8. sz.

— **Dr. Lakatos Ottó előadása a Credo egyesületben**. Az aradi Credo katolikus férfi-egyesület rendes hétfői előadóját keretében, dr. Lakatos Ottó, az egyesület elnöke tartott érdekes és lebilincselő gondolatvezető előadást. Dr. Lakatos Ottó előadása „Krisztus az idők és a történelem középpontjában” címen, a messiási gondolat keletkezését és elterjedését az Ószövetségben, majd Krisztus a világ érdeklődésének homlokterébe való lépését és annak rendkívüli jelentőségét, végül Jézus Krisztus egyéniségének és tanításának világátalakító hatását tárgyalta. Az előadás rendkívül érdekes felépítése, gördülékeny és mindvégig friss gondolatokban gazdag menete, mély hatást gyakorolt a nagyszámu hallgatóságra és dr. Lakatos Ottót az előadás végeztével kitörő, őszinte óvációban részesítették.

— **Az aradvárosi tisztviselők ismeretes perében** a bucaresti-i Semmitőszék ez év januárjában sem tartotta meg az általános érdeklődéssel várt tárgyalását. A főtárgyalás elhalasztására ezúttal a városi tisztviselők jogi képviselőjének, Petrutiu Aron dr. aradi ügyvédnek betegsége szolgáltatott okot, aki közel négy héten át volt kénytelen az ágyat őrizni. Értesülésünk szerint, a per tárgyalásának újabb dátumát február hónap folyamán újra kitűzik, mivel Petrutiu Aron dr. felépült betegségéből.

„Az utóbbi évek legnagyobb botránya gróf Zichy Tivadar sztratoszféra-repülése”

A bécsi Morgen feltűnésteltető leleplezése — „Az egész repülés blöff” — Braunn mérnök 180 ezer schillinget esalt ki egy arisztokratától a repülésre — Feljelentések család miatt

Bécsből jelentik: Amíg a párisi „Le Figaro” azt a szenzációs hírt közli gróf Zichy Tivadar és Braun müncheni mérnök sztratoszféra repülési tervével kapcsolatban, hogy a grófnak egy magyar grófkisasszony kísérelője is lesz, addig a bécsi „Morgen” meglepő leleplezést eszközöl a repülésről és megállapítja, hogy az így az utóbbi évek egyik legnagyobb botránya.

Az egész repülés — blöff, mert a repülés megkísérlésére Braunnak, a mérnöknek sincs meg a megfelelő tudományos felkészültsége. Magasságmérője a lap szerint — képtelenség és egyébként is a mérnök fizikai tudása nem

több egy gimnazista tudományánál. Hírek szerint a vállalkozás finanszírozója egy badeni arisztokrata volt, akitől a mérnök 180 ezer schillinget esalt ki. Amikor az arisztokrata behatódott a kísérlet iránt, hamarosan felvilágosították, hogy nélkülöz minden komoly alapot, amire az arisztokrata család címen be is pereite a mérnököt.

A „Morgen” szerint gróf Zichy ellen is van család címen eljárás folyamatban. Nem is egy családért, hanem családokért, mert a magyar arisztokrata több főpincértől vett fel kisebb-nagyobb kölcsönöket, amelyeket azután elfelejtett visszafizetni.

— **Az elmúlt éjszaka két betöréses lopás is történt Aradon**. Az egyik betörésről a feljelentést Stoian Mária Strada Cantacuzino 49. szám alatti lakos tette a rendőrségen, ismeretlen tettesek ellen, akik távoloktában bemásztak lakása ablakán és a szobából különböző ruhásműveket, valamint 1100 lej loptak el. — Hasonló ügyben tett feljelentést Auer János ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak az AAC sporttelep büntetőjebe és onnan 3800 lej értékben, különböző italműveket, valamint üvegeket vittek el. Mindkét ügyben bevezette a rendőrség a vizsgálatot.

Indiszhreció

Látogató: — *Hogyan hívták Ham a madarat, mielőtt férjhez ment?*

— *Azt hiszem... Palace... ez áll a törlőközünkben...*

— *Mondd csak Gitti, a zsárfok is gégekatharust kapnak, ha felhül a lábuk?*

— *Igen öcsi... de csak négy hét múlva.*

— **Műsoros délután a Minorita Kulturházban**. Nívós és minden tekintetben kitűnően sikerült műsoros délutánt rendezett az aradi Mossóczy-telepi Katolikus Leányklub tehetséges műkedvelőgárdája a Minorita Kulturház nagytermében. Az előadást a legnagyobb gondnal és buzgalommal készítették elő, amiért elsősorban Simon Berta nővért, a templomi énekkar vezetőjét illeti elismerés. A műsor első része, Kincs István: „Modern élet” című mulattató, szellemes vígjátéka volt. A kétfelvonásos vígjáték szereplői kitűnő és lelkes játékkal valóssággal magukkal ragadták a megjelent közönséget. A szereplők közül elsősorban ki kell emelnünk a kis Oszter Magduskát, mint a siker emelvényénél. Természetes, izig-veig tehetséges játékaival nagy sikert aratott. Sok tapsot kaptak: Czank Ilus, Oszter Rózi, Konsiczky Ica, Kattrovits Gitta, Papszt Koleta, Dési Jolán, Ambrus Oláh Lili, Oszter Mancsi, Bajor Magda, Bali Lajos, Barta Magda és Alexander Ica. Otrok Fori Mécs László megrázó hatása, hatalmas költeményét: a „Védő és vádbeszéd”-et szavalta el nagy tetszés mellett. A műsor második része meglepetésszerű, roppant ötletes beállítású revükép volt. A képekhez Oláh Matild, az egyesület elnöknője fűzött néhány szavas markáns és találó magyarázatot. A bájos szereplők sok tapsot kaptak: Oszter Mancsi, Bogdán Bella, Schlott Sári, Saffer Ilona, Szida Magda, Schlott Margit, Galbácsi Böke, Baróczy Ica, Meszner Mancika, Barta Magduska és Ambrus Oláh Lili.

Az anyatej tápértékét növeli: Ovomaltine.

— **A köznevelődési szakosztály román haladó tanfolyama** a Magyar Otthonban tegnap este 9 órakor nagyszámu hallgató részvételével megkezdődött. A német tanfolyam csütörtökön este, míg az iparművészeti tanfolyam a jövő hét folyamán nyílik meg. Bármelyik tanfolyamra e hét végéig jelentkeznek felvételt. A román és német tanfolyam havi díja 20 lej, míg az iparművészeti tanfolyam összesen 200 lejbe kerül. Jelentkezni lehet Zrinyi-ucca 8. szám alatt.

— **Wizo**. Ma délután 6 órakor Raáb Zoltán előadása: „Keep smiling”.

MOISSI február 8-án játszik Aradon

Moissit, a jelenkor egyik legnagyobb színészét Reinhardt fedezte fel. Nemcsak Európában, hanem Amerikában is sikert-sikerre halmozott. A jelenkor egyetlen élő színésze, aki idegennyelvű társulatban német nyelven játszott. Hangjának gyönyörűsége, változatossága és játéka tökéletessége régen sztárjává tették a világ legelőkelőbb színpadainak. A külföldet járók ismerik őt a salzburgi ünnepi játékokról, ahol Hugo v. Hoffmannsthal: „Jedermann” főszerepét évről-évre világsikerrel alakítja Reinhardt rendezésében. Nálunk Bernhard Shaw: „Der Arzt am Scheideweg” című komédiájában Louis Dubedat festő szerepét alakítja nagy bravúrral. Külön szenzációja az estnek Ida Stuckering, a weni Deutsches Volkstheater gyönyörű művésznője. Egyébként az ensemble összes tagjai a vezető német színpadokról kerülnek ki. Az est iránt — mely jövő héten este fél kilenckor a Kulturpalotában lesz megartva — már is nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek Sándor Ferenc könyvüzletében.

— **Dr. Dohány Sándor előadása**. A Zsidó Kulturház szokásos kulturelőadásai során, vasárnap este, dr. Dohány Sándor „Nem értem a püspököt” címen tartott igen érdekes és aktuális előadást. Dr. Dohány mindvégig színes és lebilincselő előadásában Raffay püspök ismeretes beszéde folytán ismét aktuálisá vált zsidókérdést ismertette új és érdekes beállításban. A nagyszámu közönség figyelemmel hallgatta végig a tehetséges előadót és a másfélórás előadás befejezése után, melegen ünnepelték dr. Dohány Sándort.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak**, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derekfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** viz alhási megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. — A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A „Korunk” februári száma** ismét gazdag tartalommal jelent meg. A „Korunk” előfizetési ára egész évre 860, fél évre 460, negyed évre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a „Korunk” kiadóhivatala: Cluj-Kolozsvár, Calea Marechal Foch 13.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wlen**, a téli időben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknél. Az összes gyógytényező, — külön szívsztály, dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetés alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

— **A „Borsszem Jankó”** friss száma szenzációs riportot közöl Hock Jánosról. Azonkívül gazdag tartalma felöleli az utolsó hetek aktuális eseményeit írásban és képen. Sok eredeti anekdota, éle és karikatura tarkítja Molnár Jenő pártatlanul népszerű lapját. A „Borsszem Jankó” egyes száma 15 lej.

Br. Eötvös József halálának 62-ik évfordulója

Február 2-án halt meg a „Karthauzi” és „A falu jegyzője” halhatatlan írója

1871. február 2-ikén halt meg báró Eötvös József, a nagy regényíró, kit Gyulai Pál találóan jellemez e szavakkal, hogy honfiaink közt Kossuth a legnagyobb cselekvő és Eötvös a legnagyobb gondolkodó. Eötvös az összekötőhid az uttó báró Jósika és a tetőpontot ért Jókai között.

Báró Eötvös József aulikus mágnás-családból született 1703-ban. Nagypapja, id. báró Eötvös Ignác hirdette tette magát azzal, hogy mint kiküldött nyitrai megyei kormánybiztos, erőszakos adóbehajtásokat eszközölt. A fiatal báró Eötvös a szülei háznál 8 éves koráig magyar szót se hallott, később iskolatársai éreztették a gyermekkel szemben idegenkedésüket, nagypapja hazaárulásáért.

Egy izzó, lelkes magyar nevelő, a Martinyics-féle összeesküvésben résztvevő és ezért börtönviselt Pruzsinszky került a mágnásiú mellé. Ez oly hatással volt fogékony tanítványa zsenge lelkére, hogy a szülei ház német szelleme és arisztokratikus merevsége dacára, a legelkessebb magyar demokrata, később Kossuth lelkes híve és titkára lett. Gróf Revitzky oldala mellett, kinek kegyét a Teeffe bécsi kancellár részére megfogalmazott erős hangú válaszirattal különösen megnyerte. — a fogalmazásáig eljutott, majd visszavonult hirtokukra s a politikának szentelte életét. Az öreg és fiatal Eötvös együtt vesznek részt a pozsonyi országgyűlésen s a haladó szellemű ifjú képviselő nem egyszer megcáfolja apjának maradi indítványait. Közben külföldi utakat is tesz Angliában és Franciaországban s így kap témát legnagyobb filozófus regényének, a: „Karthauzi”-nak megírásához. E mű az író lelkének tükrö. Alapeszméje nem a pesszimizmus, hanem a vallásos meggyőződés, a lélek megtalált harmóniája.

Másik líres regénye: „Magyarország 1514-ben”, a Dózsa György-féle parasztlázadással s annak a mostanihoz sokban hasonló, inséges és elégtelen korával foglalkozik.

Ugyancsak jeles irányregénye: „A falu jegyzője” melyben a vármegyei urak akkori basáskodásait s a főnök közigazgatási állapotokat állítja pellengérré.

Lirai költeményei is közkevélték. Így pl. a „Vér és kunyhó” melyben a demokratikus egyenlőség gondolatának ad kifejezést, főképp a szív ügyeiben, vagy: „A megfagyott gyermek”, melyben az elhunyt anya szimbóluma alatt az elvesztett hazát s az árva fiuban a hontalanná lett magyarságot festi az abszolutizmus éveiben.

Két ízben volt kultuszminiszter, a Batthyányi-Kossuth-féle 48-as forradalmi kormányban, majd — élve az amnesztiával s az emigrációból visszatérve — a 67-es kiegyezés után.

Megérte a kiegyezést, a haza ügyének jobbrafordulását s újra elfoglalta a nagy elméjét megillető piedesztált. Megnyugodva halt meg 1871 február 2-án, stilszerűen: gyertyaszentelő ünnepén, mely napon egykor az őz Simeon így szólt: „Uram, most elbocsáthatod a Te szolgádat, mert szemeim látták a Megváltót”.
Páris Lajos.

Mérget itatott vadházastársával egy aradi asszony

A férfi marószódát öntött felesége arcába — Egy családj tragédiája — Két szomorú sorsu ember az aradi köz-kórházban —

A kórházteremben most látogatási idő van. Ez a szoba pedig azoknak számára van fenntartva, akiket „heveny alkoholmérgezéssel” szoktak időnkint beszállítani a szorgalmas aradi mentők. Jelenleg két „páciens” lakik a „kórteremben”.

Az ágyon egy viharvert arcú férfi fekszik: szemei a levegőbe révedeznek. Mellette, a széken egy kendős asszony, szorongatja a férfi lecsüngő kezét.

A történet ezelőtt vagy húsz esztendővel kezdődött. Bizonyos, hogy akkor is vasárnap volt és délután. A kisemberek regényei rendszerint a hétvégi pihenő szabad délutánjaira esnek. A boldogult békevilágban különösen ráérték az emberek arra, hogy regényes bolondságokat kövessenek el. Egy ilyen vasárnap délután történt, hogy Weisz Imre és Bencsik Mária vadházasságra léptek egymással.

Az a láthatatlan Író, aki a Sors Könyvébe valahol messzi minden ember életének furcsa regényét feljegyzi, bizony nem sok érdekes momentumot örökölt meg Weisz Imre és Bencsik Mária egyvétkes kapcsolódott élettörténetéből. Szerették egymást és dolgoztak, ameddig lehetett. De aztán jött a nagy világégés és a férfit elvitték az egyik kaszárnyába, onnan kivagonították valamelyik fronton, hadd tanulja ki a tömeggyilkosság agyafurt mesteriségét. Ezalatt Bencsik Mária itthon maradt, három törvénytelen gyermekkel a nyakán, akik közül kettő süketnémán jött a világra, míg a harmadiknak tüdeje volt rossz. Tuberkulotikus — mondták rá a fehérköpenyes orvosok, amikor megmutatta nekik szegény Bencsik Mária. És legyintettek hozzá.

A férfi közben a harctereket járta. S mert a részeg embert nem érheti baj a közmondás szerint, lassan-lassan rászakott az alkoholra. Ha enni való nem is volt mindig, rumot adott eleget a magas hadvezetőség. Weisz Imre egy-két könnyű lövéssel uszta meg a nagy világkataklizmát, de mire levetette a kincstári zubbonyt, nem a régi férfi került elő belőle. Az alkohol már láthatatlan bélyegét rástította testére-lelkére és ettől kezdve eleven pokollá változott az aradi Bencsik Mária élete mellette.

A kolduló asszonynak juttatott alalmazna: pálinkára kellett

Furcsa dolog egész nap az ágyon heverészni. Weisz Imre órákig el tudta nézni a legyek kergetőzését a füstös plafonon. Munkát keresni...? Minek? Hadd dolgozzék az asszony, eleget kinlódott ő már odakünn...

A férfi nehéz alkoholmámorát aludta még este is az ágyon, amikor az asszony magára vette a kendőjét, ami még maradt, aztán a legkisebbik gyermekét fogta kézen. Így mentek ki az uccára — koldulni.

És az ember vitte a korcsmába az összekoldult pénzt. Hajnalig sirt az asszony, amíg csak tántorogva újra be nem esett az áitón. Akkor valamennyien hallgattak, mert a részeg ember olyan, mint az állat. Beszámíthatatlan és kegyetlen, ha ingerlik.

Tegnap keveset is koldult össze. Ki gom-bolkozik ki ebben a hidegben...? Az ember részeg volt újra, benn ült a korcsmában. De hazajön. És keveselni fogja a pénzt. Talán meg is veri. Vasárnap délután biztos, hogy meg fogja verni...

Az ablakpárkányon állott a marószóda, ami még maradt a mosásból. Szinte öntudatlanul nyult fel érte és a pohárba öntötte, amelyből az ember inni szokott. És várt.

Ugy figyelte, mintha az ő élete függne amannak a pusztulásától. A pohár viz. benne a méreggel, ott állott az asztalon. A részeg az alkoholmámor öntudatlan szomjúságával nyult felé. Megragadta a poharat.

Most!

Az ember elfitorította mámorba-butult ar-

cát az első korty után. Aztán elvette szájától a poharat. Az asszony remegve figyezte. Tekintetük összevillant.

— Te! — hördült fel a férfi. — Te bes-ta...! Meg akarsz étenü...?!

Fel akart ugrani, hogy kicsavarja az asszony nyakát. Hogy szétmorzsolja ezt a szomorú roncsot, ami lett az egykori virágzó Bencsik Máriából. De a lábait nem bírta. Csak hörgött. Aztán az öklébe szorított, marólyugos poharat az asszony képébe vágta. A lug vörösen marta fel a sikoltozó asszony feldúlt arcát.

„Nem bírtam tovább a nyomorúságot...”

A mentők öntudatlan alkoholmámorban szállították be a férfit a megyei köz-kórházba. Alig tudták kimosni a gyomrából a maró folyadékot: késsel feszítették szét merev fogsorait. A rendőrségen Adamovici komiszár felvette a jegyzőkönyvet:

— Igen, én tettem. — vallotta Bencsik Mária. — Már nem bírtam tovább a nyomorúságot, amelynek egyedüli oka volt. El akartam pusztítani...

A rendőrség hivatalból megtette a feljelentést az aradi ügyészségen. Súlyos testi sértés miatt, amelyet Bencsik Mária követett el marólyuggal vadházastársán, Weisz Imrén. Az eljárást hivatalból bevezették.

A roncsolt életű emberpár most egyelőre ott van a kórházi szobában. A férfi mozdulatlanul fekszik az ágyon és mellette Bencsik Mária, a vadházastársa. A nagy fehér szobában nyoma sincs a kettőjüket elragadt viharoknak: a fehér falak között nyugalom és békesség lakozik.
(Sz. G.)

FÓRUM

Az aradi nyugdíjasok helyzete

Kérelem Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökhöz

Kaptuk a következő levelet:

A nyugdíjas-nyomor egy újabb fázisához érkezett el a nyugdíjak leszállításával. A nyugdíjredukció abba a helyzetbe kergette a nyugdíjasokat, hogy a legelemibb életszükségleti igényeiket sem tudják kielégíteni. Ezután fordulnak Arad nyugdíjasai a város vezetőségéhez, hogy felhívják figyelmüket a mindinkább növekvő nyugdíjas-nyomorra. A város vezetőségének módjában áll, hogy segítsen a nyugdíjasok helyzetén és bízunk is benne, hogy dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök ur, aki szíven viseli a város polgárainak érdekeit, oda fog hatni, hogy amennyire csak lehet, elvisselhetővé tegye a város a nyugdíjasok helyzetét.

„Az aradi nyugdíjas-tábor nevében fordulok ezúton Aradváros interimár-bizottságához, hogy a városi üzemeknél hassanak oda, hogy a nyugdíjasok kedvezményekben részesüljenek. Így a vízdíjat kedvezményes árra mérsékelhetik a nyugdíjasok részére, azonkívül az autóbussz-jegyek, valamint a városi mozik helyárainál is módjukban áll kedvezményeket kieszközölni. A nyugdíjleszállítás következtében a minimálisra kellett redukálnunk életszükségeinket, ugyannyira, hogy már nem is emberekhez méltóan tengetjük életünket egyik napról a másikra. A város vezetősége megszerezheti számunkra, hogy valamivel emberesebben éljünk, hogy mint fáradt, idős emberek, kedvezményesen használhassuk az autóbusszt, azonkívül némi szellemi táplálékban is részesülhessünk, ami kulturigényeinknek megfelelő. Nagyon szépen kérjük hát az interimár-bizottsági elnök urat, járjon el érdeklünkben, hogy ezeket a kedvezményeket megkaphassuk. Bizom dr. Radu Cornel jóindulatában és maradok az Aradi Közlöny híve; a nyomorgó nyugdíjasok nevében.”

Egy aradi nyugdíjas.

Az Aradi Közlöny

főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadunk.

SPORT KÖZLÖNY

Az aradi jég sport képviselőinek impozáns sikere Temesvárott

Legyőzték temesvári ellenfelüket az aradi hokkizók — 3000 méteren Balogh nyert — Bánt bajnoka — A vegyes párost az Aszlán Baba-Balogh-kettős nyerte —

Temesvárról jelentik: Az Autó Club és a TAC rendezésében bonyolították le Temesváron Arad és Temesvár városok közötti mű-, gyorskorcsolyázó- és hokki-mérkőzéseket. Az aradi versenyzők kitűnően megállották helyüket, amennyiben a hokki-csapat legyőzte temesvári ellenfelét. Valamint a műkorcsolyázásban és a 3000 méteres gyorskorcsolyázásban remekeltek városunk versenyzői. A versenyekről az alábbiakban számolunk be:

Arad-Temesvár 3:1 (0:0, 1:1, 2:0.) Az aradi jég hokki-csapat, a következő összeállításban, szép játék után, megérdemelten győzte maga alá temesvári ellenfelét: Lőrincz-Róna, Csenka-Martics, Török-Aradi. Csere: Mondok, Kovács. Az aradi csapat legjobb embere Török volt, aki egymaga két gólt szerzett, egyet pedig Csenka. Kivülük még Aradi játéka érdemel dicséretet.

A 3000 méteres gyorskorcsolyázásban Bá-

mát bajnokságát Balogh nyerte meg, aki 9 perc, 32 másodperces idő alatt tette meg a távot. A gyorskorcsolyázásban aradiak több díjat nem nyertek.

A műkorcsolyázásban annál nagyobb sikereket értek el az aradiak. A férfi egyesben az AKE Baloghja 188.75 ponttal a második hely birtokosa. A női egyest Vinczent mérnök-né (AKE) nyerte.

A vegyes párosban az Aszlán Baba-Balogh kettősnek sikerült az első helyet elfoglalni, a nagy konkurrencia ellenére is. A második és harmadik helyet is aradi párok nyerték meg. 2. Vinczent-házaspár. 3. Waldner-házaspár.

Az aradi team-et az AKE agilis titkára, Schwartz Dezső kísérte át Temesvárra. A temesváriak barátságos és meleg fogadtatásáról a dicséret hangján emlékezhetünk meg.

Február 7-ére halasztotta el az alkerület a tavaszi bajnoki szezon sorsolását

Csak két egyesület tett eleget a szövetségi tagdíj rendezésének, ezért nem sorsolták

Vasárnap délelőttre hívta össze az aradi alkerület az egyesületek képviselőit, a Gílori-pályán lévő hivatalos helyiségébe, ahol a tavaszi szezon bajnoki mérkőzéseinek sorsolását ejtették volna meg, ha... Ha az a ha nem lett volna ott. A tervezett sorsolás elmaradt, a központ azon rendelte értelmében, hogy az alkerület csak azokat az egyesületeket vegye figyelembe a sorsolásnál, amelyek a szövetségi díjjal nincsenek hátralékban. Tekintve, hogy az aradi alkerületben csupán két egyesület, névszerint az első osztályú Olimpia és a másodosztályú Hakoah fizették ki a szövetségi tartozásukat, a disztrikt úgy határozott, hogy a sorsolásokat a jövő héten ejtik csak meg, amikor is csupán azokat az egyesületeket veszik figyelembe, amelyek nincsenek szövetségi díj hátralékban. Az esetben, ha a jövő vasárnapra csak három egyesületnek volna befizetve a szövetségi tartozása, akkor csak ennek a háromnak sorsolnak.

A rossz gazdasági viszonyokra jellemző, hogy az aradi kerületben szereplő 22 egyesület közül csupán kettő tudta befizetni a szövetségi díjat. A disztrikt határozata értelmében tehát a sorsolásokat vasárnap (február 7-én) ejtik meg.

O A Solmi sportegylet tisztújító közgyűlése. A „Solmi” sportegylet vasárnap tartotta meg rendes évi tisztújító közgyűlését, amelyen az új vezetőséget a következő összetételben választották meg: Elnök: Stana János. Alelnökök: Popian Lázár, Iovin Triu. Titkárok: Florea Péter és Bogatean J. Pénztárnok: Rosenberger Béla. Sportigazgató: Pancotan György és Stana Ilés. Ellenőrök: Gislán Gh., Száva Iovin és Tudor Sava. Szeretők: Ardelean János. Azonkívül választották egy tiztagu választmányt.

O A Kispest kettős veresége. A kispesti profi csapat szombaton és vasárnap Belgrádban játszott. Első nap a Beogradskitól 1:0-ra, míg másnap a Jugoslavia-tól 5:2-re kikapott.

O A magyar ping-pong csapatot ismét legyőzték a csehek. Prágából jelentik: Tekintettel arra, hogy Magyarország a ping-pong csapatbajnokság során 5:0 arányban súlyos vereséget szenvedett Csehszlovákiától, a vele egyenlő pontszámmal rendelkező Ausztriával és Csehszlovákiával újabb körmérkőzést kellett játszania. Magyarországnak azonban ez alkalommal sem sikerült a csehek felett revonsot venni, mert 5:3 arányban ismét vereséget szenvedett.

O A pesti kombinált legyőzte a WSC-t. Budapestről jelentik: Az Egyiptomba készülő pesti csapat, amely az Újpest, Hungária és Ferencváros játékosai közül kerül ki, a Wiener Sport Club ellen 0:0-ás félidő után 3:0-ra győzött. Kalmár, Auer és Toldy rugták a gólokat.

O Elutaztak az aradi versenyzők az országos ping-pong versenyre. Hétfőn reggel, a 9 órai vonattal utaztak el a Hakoah játékosai a kolozsvári országos asztalitenisz-versenyre, amelyen — mint azt már jelentettük — az ország összes számottevő versenyzője bevezeték. Az aradi fiuk azzal az elhatározással mentek el Kolozsvárra, hogy ott az ország legjobb versenyzőitől elölts megszerezzék az „Adorján-serleget”, amely most a váradiai hírtokában van. Az öt aradi fiu: névszerint Ponta, Albert, Szántó, Hoffmann és Stern I., bizakodással néznek a verseny elé és azon reményüknek adtak kifejezést, hogy ha csak egy kicsit menni fog a játék, akkor az „Adorján-serleget” Aradra hozzák.

Aradmegye nyugdíjasai még nem kapták meg nyugdíjaikat

Elfogyott az előirányzott összeg — További intézkedésig szünetel a nyugdíjak kifizetése

Az aradi pénzügyigazgatóság most fejezte be a nyugdíjak kifizetését és a hónapokon keresztül várt összeg folyósításánál érthető meglepetés érte a nyugdíjasokat. Minisztériumi utasítás alapján, főként a középnyugdíjakból majdnem negyven százalékot vontak le, áldozati adó címén amely azonban inkább nyugdíjcsökkentésnek felelt meg. A hivatalos körök több ízben hangoztatták, hogy a januári fizetéseket levonás nélkül folyósítják, arra való tekintettel, hogy Argetoianu pénzügyminiszter Párisból azt a határozott hangú táviratot küldötte a pénzügyminisztériumhoz, hogy a januári nyugdíjkifizetések még levonások nélkül történjenek meg. Azonban a pénzügyminiszteri állítólagos letiltó távirat ellenére is, a pénzügyigazgatóság az eléggé bonyolult számításon alapuló és a csökkentést megállapító tabellák alapján fizették a nyugdíjasok járandóságait és a nyugdíjakat közel felére csökkentve kapták meg azok, akik erre a csekély összegre is hónapokon keresztül vártak.

Természetesen a redukálás mellett már szóba sem jött az elmúlt évi hátralékos nyugdíjösszeg folyósítása, amelyet ki tudja, mikor fognak megkapni a nyugdíjasok.

Az aradi pénzügyigazgatóságon napokon keresztül folyt a nyugdíjfizetés. A nyomorgó, a kétségbeesés szélén álló nyugdíjasok százával tolongtak a pénztárlak előtt és amikor meg-

Harminc adómegállapító bizottság működik Aradon és Aradmegyében

A speciális bizottság március 5-én kezd meg tárgyalásait

Az adókévetési munkálatokkal kapcsolatosan az aradi pénzügyigazgatóságon most állítják össze az adómegállapító-bizottságok tagjainak névsorát. Az új adótörvény rendelkezése szerint ugyanis február huszadikától kezdve Aradon és a megyében összesen **harminc bizottság kezd meg működését**, amelyek közül **tizenegy Aradon**, a többi pedig a megyében dolgozza fel az adóvallomásokat. A bizottság csupán két tagból áll, akik közül az egyik tag a pénzügyigazgatóság, míg a másik az aradi Kereskedelmi és Iparkamara delegátusa. A bizottság kibocsájt ugyan a felek számára idézéseket, **azonban formális tárgyalást nem tart**, mert az adóvallomási ívek alapján megállapított adóösszeget csupán csak közli az érdekelt felekkel. Az adóösszeg ellen a **tárgyaláson felszólalásnak helye nincs** és az adózó csak felelősséggel élhet a megállapított adó ellen.

A speciális bizottság, amely az ügyvédek, orvosok, papok, valamint az összes szabadfoglalkozásúak adóját állapítja meg, **március 5-én kezd meg működését**. Ezek az adózó felek már személyesen tartoznak megjelenni. Ennek a bizottságnak tagjait csak későbbi időpontban nevezik meg az egyes hatóságok. Azoknak a bizottságoknak kimutatását, amelyek február huszadikán kezdik meg működésüket, a pénzügyigazgatóság most küldi fel a pénzügyminisztériumba jóváhagyás céljából, mert csak annak leérkezése után kezdhetik meg működésüket.

Az adóhivatalok ma készültek el a patenta fixa-törvény alá tartozó kiskereskedők és iparosok kimutatásával. Ennek a kimutatásnak az alapján a már működő bizottság osztályozza a kereskedőket és iparosokat, akiknek adóját ennek az osztályozásnak alapján csak a február huszadikán összeülő bizottság veti ki. A speciális bizottság elé kerül azoknak a kereskedőknek és iparosoknak adóügye, akik kiesnek az osztályozásból.

kapták a redukált, kis nyugdíjaikat, mind-egyiknek ott volt arcán a kérdés; ezzel az összeggel, amelyet most kaptak meg, vajon mit lehet kezdeni?

Mert a hónapok óta felgyült adósság kifizetésére elenyészően csekély, viszont a kereskedőket, akik a fát és az élelmiszereket hitelbe adták, ki kell fizetni, már csak arra való tekintettel is, hogy a jövőben is hitelezzenek.

Ma délelőtt kérdést intéztünk az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjgyosztályának vezetőjéhez, hogy a nyugdíjkifizetések hogyan folytak le Aradon? A kapott felvilágosítás szerint, az aradi nyugdíjasok részére előirányzott összeg elfogyott a ennek következtében néhány aradi nyugdíjas és a megyei nyugdíjasok nem kapták meg illetményeiket. A pénzügyigazgatóság táviratilag fordult a minisztériumhoz és felhatalmazást kért a hátralékos nyugdíjak kifizetéséhez szükséges összeg visszatartására, amelynek megtörténte után, a január hóra esedékes nyugdíjak teljes kiegyenlítését nyernek. Valószínű, hogy a február havi nyugdíjak folyósítása már a rendes időben fog megtörténni.

Itt említjük meg, hogy a nyugdíjasoknak egy küldöttsége jelent meg ma kihallgatáson Argetoianu belügyminiszternél. A belügyminiszter kijelentette, hogy a delegációt holnap délelőtt fogadja.

Az aradi vendéglősök akciója a házikoszt-adók ellen

A vendéglős-szindikátus közgyűlése — Ultimátum a szikvizgyárosoknak

Az Aradi Vendéglősök, Szállodások, Étteremtulajdonosok és Korcsmárosok Szindikátusa ma délután 4 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tartott az Iparos Otthon emeleti kártyatermében. A közgyűlést, amelyen igen szép számmal jelentek meg a tagok, Mohor Illés elnök nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket, majd pedig röviden ismertette azt az okot, amely arra kényszerítette a szindikátus vezetését, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe. Ezután átadta a szót Gyarmati József titkárnak, aki titkári jelentésében olyan indítványt tett, amelyek sürgős elintézése nagy fontossággal bír a szindikátus további hasznos működését illetően. Elsősorban is a termelők üzérkedései ellen kéri a legradikálisabb eljárás megindítását. A helyzet szerinte az, hogy például a bortermelők egyrésze a törvényt kijátszva odahaza is elad pohárszámra bort és egyéb italokat. A szindikátus titkára jelentésében indítványozza, hogy a közgyűlés küldjön ki egy 30 tagú bizottságot, amely az aradi pénzügyigazgatónál, a rendőrkezesztornál és az aradi iparkamarai főtábornál interviáljon az ügy érdekében. A közgyűlés az indítványt elfogadta. Ugyancsak a fenti 30 tagú bizottság felkeresi az aradi rendőrkezeszt, a kinek annak érdekében fog eljárni, hogy a hi-

vatalos zárórendeletet méltányosabban kezelje, mert számtalan esetben megtörtént, hogy ha a vendéglősök vagy korcsmárosok csak egy-két perccel később zártak, úgy a rendőrök és egyéb hatósági személyek azonnal jegyzőkönyvet vettek fel és az illetéket súlyosan megbüntették.

Ezután Schwarcz Andor vendéglős indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a következő négy pontból álló átiratot intézi az aradi Egyesült Szikvizgyárhoz: 1. Az Egyesült Szikvizgyár szállítsa le a szikviz árát a többi erdélyi gyárak árnívójára. 2. Magánfeleket egyáltalán ne szolgáljon ki a gyár. 3. Támogassa a szikvizgyár a Vendéglősök Szindikátusát havi 10 ezer lejjel. 4. Ha jön egy konkurens gyár, az Egyesült Szikvizgyár is annak a gyárnak az eladási költségén árusítsa a szikvizet. A közgyűlés kimondotta, hogy abban az esetben, ha az Egyesült Szikvizgyár a fenti pontokra 24 órán belül nem ad kedvező választ, úgy az összes aradi vendéglősök, korcsmárosok stb. azonnal beszüntetik a szikviz elárúztatását. A rendkívüli közgyűlés ezektől az iparengedély nélküli kosztadók kérdésével foglalkozott és azt a határozatot hozta, hogy a vezetőség megteszi a lépéseket az illetékes hatóságoknál ezen házikosztadók működésének megszüntetése érdekében.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, FEBRUÁR 2.

Bucaresti, 13. Gramofon, 18. Motzoi zenekar. Könyvnyű és román zene. 19.10. Motzoi zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Dumitrescu Aura énekesnő dalestje. 22.05. Rádiózenekar. — Budapest. 11. Róm. kath. istentisztelet. 12.15. Görögkatolikus istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 3. Gramofonhangverseny. 4.45. Mesék a gyermekeknek. 5.20. Az Országos Postászenekar hangversenye. 6.30. „Dani bá”. Hosszu Zoltán dr. előadása. 7. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 8. Hejyes magyarság — magyar helyesírás. Az írásverseny eredményének kihirdetése. Előadó Halász Gyula. 8.25. Bastides Mária Bach—Handel estje. 9. Hejyszini közvetítés a Király Színházból. „Hawai rózsája”. Az előadás után: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.20. Mozart hangverseny. 13.40. De Muro Lomanto éneke gramofon. 14.10. Operettrész. gramofon. 16.20. Hangverseny. 18. Haupt zenekar. 20.35. A filharmonikusok Ravel estje. 22.35. Gaudriot jazz. — Belgrád. 12. Gramofon. 12.20. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 18. Rádiózenekar. 21. Szlovén népdalok. 21.30. Zágráb. 23.30. Kávéházi zene. — Breslau. 17.25. Szórakoztató zene. 20. Népzene. 21. Lehár est. 23.45. Kávéházi zene. — Brüsszel. 22. Bizet: Carmen. Opera gr. — Heilsberg. 17.15. Szórakoztató zene. 20.30. Schumann R.-művek. 22. 120 tagú katonazenekar fuvóshangversenye. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Táncczene. 15.30. Rádiózenekar. 20. Prága. 21.05. Brünn. — Katowice. 17.40. Gramofon. 18.35. Könyvnyű zene. 21.15. Donizetti: Szerelmi bájital c. operája. 23.45. Táncczene. — Milano. 17.45. Gramofon. 17.55. Jazz. 18. Vegyes zene. 20.05. Könyvnyű zene. 22. Strauss O.: Varázskeringő, operett. — Prága. 12. Gramofon. 18.55. Gramofon. 20.05. Jazz. 22. Rádiózenekar. 23.20. Gramofon.

SZERDA, FEBRUÁR 3.

Bucaresti, 13. Gramofon. 18. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.40. Georgescu Lizette dalestje. 21. Bartfeld hegedűművész. 21.45. Delavran cea—Lahovary, Cella zongoraművész. 22.15. Thaler csellóművész. — Budapest. 10.15. Az 1. honvédszállóezred zenekarának hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házikosztadójának hangversenye. 4.30. Morse tanfolyam. 5.15. „Regény”. Irta és felolvassa Bo Ross Elemér. 6. Szalonzenekari hangverseny. 7. Magyar történelmi festmény. Lyka Károly előadása. 7.30. Olasz nyelvoktatás. 8. Az Országos Postás Zene- és Kulturális egyesület hangversenye. 9.30. Tóth Imre emlékiratából. A régi Nemzeti Színház. „Halmi Ferenc”. 10. Szórakoztató zene. Majd cigányzene. — Bécs. 12.30. Cer-

da négyes. 14.10. Alpesi zene. Gramofon. 20.45. Tíz év divatos dalai. I. 1920—1925. Játssza a Fox-zenekar. Ének: Petrov Emil. 23.20. Hügel zenekar. — Belgrád. 13. Harangszó. 13.50. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 18. Könyvnyű zene citerán. 18.30. Gramofon. 21. Mejac orgonaművész hangversenye. 22.30. Rádiózenekar. — Breslau. 18.30. Könyvnyű zene. 19.40. Vidám apróságok. 0.15. Szórakoztató és tánczene 1.30-ig. — Brünn. 20.30. Csaj kovszkij: Pique Dame, 3 felv. opera a brünni Országos Színházból. — Brüsszel. 22. Strauss O.: Varázskeringő. Operett az antwerpeni Scala színházából. — Darenty. (Brit nemzeti műsor.) 21.15. Szimfonikus hangverseny, közreműködik Szigeti József. 0.14—2-ig Táncczene. — Heilsberg. 17.15. Szórakoztató zene. 19.30. Motetták. 21. Farsangi est. 23.30—1.30-ig tánczene Berlinből. — Milano. 17.45. Gramofon. 18. Kamara zene. 20.05. Rádióötös. 21.30. Szórakoztató és gramofon zene. — Varsó. 17.40. Gramofon. 18.35. Olasz zene. 21.15. Falusi zenekar. 22.25. Kamara zene. 24. Táncczene. — Zágráb. 21.30. Mozart: Bastien és Bastienne c. operája.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 4.

Bucaresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar: Könyvnyű és román zene. 19.10. Dinicu zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Massini Dóra dalestje. 21.21. Szimfonikus hangverseny. — Budapest. 10.15. A Szervánszky szalonzene kar hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Hangverseny. 5. Világjáró arszonyok. 6. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. 6.30. Másfélóra könyvnyű zene. 8. Angol nyelvoktatás. 8.25. Az Operaház előadása: Tannhauser. Dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richárd. Majd: Gramofontáncczene. — Bécs. 12.30. Brunner zenekar. 13.40. Ariák gramofon. 14.10. Szórakoztató gramofon. 16.55. Birkenfeld Leo zongoraművész. 18. Macho-zenekar. 21.20. Karének. 22.5. A wieni szimfonikusok hangversenye. 23.35. Pauscher zenekar. — Belgrád. 12.30. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 18. Citera. 18.30. Nikolajevics operaénekes hangversenye. 21.30. Ljubljana. 23.50. Rádiózenekar. — Berlin. 17.30. Szonáták. 18.10. Gitárdalok. 20. Silving zenekar. 21. A berlini szimfonikusok jótékonyági hangversenye. — Heilsberg. 17.30. Szórakoztató zene. 21. A XIX. század balettzenéje. 22.40. Fuvola és zongorahangverseny. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.05. Falusi zene. 20.40—24. Prága. — Langenberg. 18. Hárfatrió. 21. Különböző népek táncai. 22. Rádiózenekar. Utána: Éjfél tánczene Berlinből. — Róma. 18.30. Lucif szoprán Bizet-, Marchesi- és De Crescendo dalkat énekel. 18.45. Szórakoztató zene. 21. Gramofon. 22. Szimfonikus hangverseny. — Varsó. 13.35. A filharmonikusok különböző népek tánczenéjét játsszák. 18.35. Kamarazene. Zongora és cselló. 21.15. Könyvnyű zene. 23.30—0.1. Táncczene.

Csomaghiénák az aradi állomáson

Bűnügyi krónika — Vigyázat...! Podgyásztolvaj...!

Rendkívüli éberséggel és fokozott megfigyelőképességgel kell rendelkeznie annak, aki az állomásokon garázdálkodó podgyásztolvajok ellen veszi fel a küzdelmet a közönség érdekében. A csomagoltvajiás valahogy hasonlít a házárdjátékhoz, ezért különös közkedveltségnek örvend a tolvajvilágban. Van valami izgató a podgyászselelésben, amolyan zsákbamacska játék: „Vajjon mi van benne?”... Az utóbbi időben nagyon elszaporodtak Aradon a csomaghiénák és létjogosultságukat a közönség bámulatraméltó gondatlansága fokozza. Az ideges kapkodás, feijesztettség, ami a várótermekben, perronon uralkodik az utazóközönség csoportjaiban vagy a nemtörődomséggel határos nyugalom a gyakran utazóknál kitünő légkört teremt a podgyásztolvajok részére.

Tegnap történt, hogy egy kétségbeesett és rémült ur rohant be az állomási rendőrség ügyeletes-szobájába.

— Ellopták a csomagomat! — kiáltja kétségbeesetten és reszkető kezeivel törül a izgalomtól verejtékező homlokát. Csak nagynehezen sikerült lecsillapítani, míg végre dadogva elmondja, hogy gyanútlanul ment a jegypénztárhoz, letette maga mellé kezításkáját, amelyben nagy értékű ékszerek voltak. Megváltotta a jegyet, megkapta a pénztárnál a visszajáró pénzt, s szórakozottan nyult a csomagja után. E pillanatban úgy érezte, hogy elállt a szívverése. A kezításka nem volt többé a helyén. Kutatott, széjjelnézett, keresett, kiabált, de a nagyértékű ékszerek a kezításkával együtt eltűntek. Az embereimmel együtt magam mentem ki a perronra, hogy nyakoncsipjem a tolvajt. A már éppen induló bucaresti-i vonat egyik fiúkéjének ablakából egy ismerős fejet látok kikandikálni. A legveszedelmesebb podgyásztolvaj volt az illető, akit „szórakozott utas” néven ismernek a rendőrségek. A kérdéses ur a saját csomagja helyett „véletlenül” mindig a másét viszi el. Legalább is így szokott védekezni, amikor rajtacsipik. De nem volt idő az elmélkedésre, egyik emberem hirtelen felugrott a már mozgó vonatra és a szórakozott utast a lopott kezításkával együtt letuszkolta a vagonból.

— Ezer bocsánat...! — kiáltotta a legártatlanabb, sajnálkozó arccal és a szokásos exkuzáció elmondásához kezdett. De nem folytathatta tovább, mert amikor meglátott, megismert és bűnbánóan bevallotta, hogy ez esetben nem sikerült szórakozottságával csomagot lopni. A „szórakozott” ur jelenleg is az ügyészség fogházában ül.

Barbat Coriolan,
rendőrkapitány.

NYILTER.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága jó leányom, illetőleg hitvesem és anyánk

malomgátfalvi

Diószeghy Józsefné

szül. Kohl Helén

elhunyta alkalmából mindazoknak, akik ravatalára koszorút vagy virágcsokrot helyeztek és nehéz óráinkban részvételükkel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, bánattól elgyötört szívünk egész melegevel mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló:

malomgátfalvi Diószeghy
és Kohl család.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi kiskereskedők megszüntetik a cukorárusítást

Nyílt harca a cukorkartell ellen — Szordán reggel kezdődik a cukorsztrájk — A cukorközpont nem válaszolt az aradi kiskereskedők átiratára — Nagygyűlés a Kereskedelmi Testületben

Nemcsak Arad, de az egész ország kiskereskedőinek már hosszú idő óta egyik leg-súlyosabb problémáját képezi a cukor árának kérdése. Tudvalevő, hogy a cukrot a kormány legutóbb elsőrendű közszükségleti cikknek minősítette, amivel módot adott a cukor maximalására. A cukornak ma már megállapított maximális ára van, a maximalitás azonban csak detail árra vonatkozik, míg a nagybani árat érintetlenül hagyja. Ennek következtében az a helyzet állott elő, hogy a kiskereskedők nem-hogy keresnének, de ráfizetnek a cukor eladá-sára. Az aradi Fűszerkiskereskedők Szindiká-tusa vasárnap délután három órára nagygyű-lést hívott egybe a Kereskedelmi Testület he-lyiségebe azzal a céllal, hogy a kereskedők döntsenek afelett, hogy a jelenlegi körülmé-nyek között hajlandók-e továbbra is cukrot árusítani.

A nagygyűlést Engel Gyula elnök nyitotta meg, aki ismertette, hogy a Fűszerkiskereske-dők Szindikátusának legutóbbi nagygyűlése úgy határozott, hogy ismételt átiratot intéz a cukorközpontnak, amelyben arra kéri, hogy olyan árakat állapítson meg, amelyek mellett a kiskereskedőknek is tisztességes kereskedői ha-szon jut.

A kiskereskedők ezt a fogyasztóközön-ség érdekében tették, hogy tanácsot adják beküldékenységüknek és hogy egyben időt ad-janak a cukorközpontnak a gondolkodásra — mondotta Engel Gyula. — A kiskereskedők ugyanis úgy határozták, hogy január 31-ig várnak és ha addig nem kapnak kielégítő vá-laszt a cukorközponttól, akkor határozatilag kimondják, hogy nem árusítanak cukrot. Saj-nálattal kell azonban jelentenem, hogy a cu-korközponttól mind a mai napig nem kaptunk választ. A kartellnek ezt a magatartását nem tudom mire vélni. Vagy talán nem tart érde-mesnek a cukorközpont ötszáz aradi kereske-dőt arra, hogy felterjesztésére válaszoljon? Ma súlyos időket élünk, az állam az adóterhe-inket szaporítja. Az elnökség tehát azt java-solja, hogy amíg a cukorközpont nem biztosít munkánkért és készletadásainkért tisztességes kereskedői hasznot, addig szüntessük be a cu-kor árusítását.

A kereskedők erélyes állásfoglalása

Liszka Pál, Stern Ábrahám, Gantner Má-tyás, Berkovits Samu szóltak elsőnek a kér-déshez, mindannyian oly értelemben, hogy be kell szüntetni a cukor árusítását. Müttner István azt javasolta, hogy kérjék meg a nagy-kereskedőket arra, hogy vállaljanak szolidaritást a kiskereskedőkkel és ők se árusítsanak kicsinyben cukrot, de ugyanakkor szüntessék be a cukor nagybani elárusítását is, hogy azok a kiskereskedők, akik esetleg mégis akarnának cukrot eladni, ne vehessenek az en gros-istáktól. Kohut Béla javaslatát, hogy a kiske-reskedők irjanak alá egy ívet, amelyen köte-lezik magukat, hogy mindaddig, amíg tisztességes hasznot nem biztosít nekik a cukorközpont, nem árulnak cukrot — egyhangúlag elfogadták. A vita befejeztével az egybegyűlték az elnökség javaslatát elfogadták. Először ar-ról volt szó, hogy már hétfőn nem árulnak cukrot, de később többen oly értelemben szó-láltak fel, hogy módot kell adni a nagyközön-ségnek arra, hogy ellássa magát cukorral és hogy ez a határozat ne érje meglepetésszerű-en. Így tehát végül is úgy döntöttek, hogy szerda reggeltől kezdve a kiskereskedők nem árusítanak cukrot.

A határozat elhangzása után a Färber és a Herbstein nagykereskedő-cég jelenlévő képvise-lői is kijelentették, hogy detailban ők sem

árulnak cukrot, majd pedig Engel Gyula nyi-latkozatot olvasott fel, amelyben kifejtette, hogy erre a lépésre a kartell elzárkozó és me-rev magatartása kényszerítette a kiskereske-dőket, akik éppen ezért minden felelősséget elhárítanak magukról. Végül pedig Engel Gyula még az új adótörvényről és a patenta-fixá-ról beszélt és rávilágított azokra a sérelmekre, amelyek ennek révén a kiskereskedőket érték.

A közönség megrohanta az üzleteket

Az aradi kiskereskedők vasárnapi határo-zata annál is nagyobb jelentőséggel bír, mivel ez az első eset, hogy a kiskereskedelem nyi-ltan felveszi a harcot a kartellek árdiktatúrája ellen. A jövő vasárnap még tizenkét erdélyi vármegye kiskereskedői tartanak hasonló jel-legű gyűlést, amelyen minden bizonnyal az aradi kiskereskedők határozatához fognak csatlakozni. Érdekes megemlíteni, hogy a va-sárnapi határozat következtében a közönség ma a szó szoros értelmében megrohanta a fű-szerkereskedéseket, úgy, hogy jóformán már most nem lehet Aradon kiskereskedésben cu-krot kapni. Az aradi kiskereskedők cukor-sztrájkja minden bizonnyal néhány napon be-lül véget ér, amennyiben a cukorkartell — látva a helyzet kiélezett voltát — minden va-lószínűség szerint változtatni fog politikáján. Itt említjük meg egyébként, hogy a kiskeres-kedők táblákat nyomtatnak, amelyet minden fűszerkereskedésben ki fognak függeszteni és amelyen ismertetik a cukor-árusítás beszünte-tésének okait.

A fűszerkiskereskedők egyébként szerkesz-tőségünkhöz a következő nyilatkozatot juttat-ták el:

— Nyilatkozat. A cukorkartell a kiskeres-kedőknek azon kérését, hogy részükre a cukor eladásával járó munkáért elfogadható, miní-mális hasznot biztosítson, válasza sem méltat-ta. A súlyos adók alatt görnyedő kiskeres-kedők, magukról minden felelősséget elhárítva, elhatározták, hogy mindaddig, amíg a kartell az elosztás munkájáért őket megillető minimá-lis hasznot nem biztosítja, a cukor árusításá-val nem foglalkoznak. Amikor a kiskereskedők ezt a határozatukat a m. t. nagyközönség tu-domására hozzák, egyben megállapítják, hogy a cukorkartell akkor, amikor a kiskereskedők jogos kívánságait nem teljesítette, nem törö-dött elsősorban a nagyközönség érdekeivel és kitette a nagyközönséget annak is, hogy a cukrot csak felelőtlen láncosok útján, maximá-lis áron felül szerezzék be. Arad és Aradvidekt Fűszerkiskereskedők.

— Csődkérelem egy kislenől kereskedelmi vállalat ellen. A szatmári Erzsébet gőzmalom ma kérvényt nyújtott be az aradi törvényszék csődbíróségához, amelyben tízezer lej követé-lésének erejéig, a csőd elrendelését kérte a kis-jenői „Agrotia” kereskedelmi társaság ellen. A kérelemre vonatkozólag a napokban dönt a csődbíróság.

— A CFR monopóliumot kap a vasútvona-lakkal párhuzamosan haladó autobus-közleke-désre. A kormány február elsején megnyíló parlamenti ülésszakban az új uttörvényvel egy-idejűleg, törvényjavaslatot terjeszt be, amely szerint a vasútvonalakkal párhuzamosan hala-dó országutak autobuszkoncessziójának ki-használása a CFR monopóliumaként biztosít-tassék. A törvénytervezet szerint, a CFR ezen monopóliumát kereskedelmi alapon fogja kihasználni és a közlekedésügyi minisztérium keretén belül működő utigazgatóságnak meg-felelő redevenecát fog fizetni.

Meghaladta a hetvenháromezer lejt

a Városházi Bál tiszta jövedelme — Az aradi munkanélküliek javára eddig egy és negyed millió lej gyűlt be

Az aradi munkanélküli segélyalap számlá-jára a városi főpénztár legújabb kimutatása szerint január hó 22-éig összesen egymillió 144.581 lejt fizettek be. Ettől az időponttól kezdve az alábbi befizetéseket eszközölték a mai napig:

Aradi Általános Takarékpénztár 3000 lej, Angel-gyógyszertár 500 lej, Diecezana könyv-kereskedés 236 lej, Városi Autobusz-üzemek 949 lej, CFR. vonalfelügyelőség 1630 lej, Grundmann Arad 1508 lej, Schwartz Simon és Fiai 2000 lej, Ernyey Mór 30 lej, Városi tü-dőszanatórium 186 lej, a mikelakai missziós-nővérek 85 lej, Erdőgazgatóság 8820 lej, Boul Tódor 15 lej, Arad-Brádi Ipari R.-T. 194 lej, Városi mozigazgatóság 94 lej, Diecezana 416 lej, Törvényszék 700 lej, Városházi Bál tiszta jövedelme 73.060 lej, Ablonczy és Bustin 68 lej, CFR. felügyelőség 2450 lej, Kesztenbourn 100 lej, Schulhof Lajos 141 lej. Az eddigi befi-zetések végösszege összesen egymillió két-száznegyvenezer hétszázhatvanhárom lej.

Aradváros vezetősége és a munkanélküli segélyakció helybizottsága felkérte az Aradi Közlöny szerkesztőségét, hogy nevében tolmácsoljuk köszönetüket mindazoknak az aradi kereskedőknek, akik értékes adományaikkal jelentős mértékben járultak hozzá a Városházi Bál tombolájának jelentékeny anyagi sikeré-hez. A bál rendező-bizottsága ugyancsak kö-szönetet mond mindazoknak, akik felülfizeté-seikkel gyarapították az aradi munkanélküli segélyalap összegét.

— A magyar-román gazdasági együttmű-ködésért. Az Aradi Kereskedelmi Testület or-szágos érdekű, nagy előadógyűlése, az elmé-leti megvilágítások után, a gyakorlati, a meg-valósítható, a minél hamarabb megvalósítandó válság-mentő eszközökről, a nemzetek közötti ellentétek kiküszöböléséről fog tanács-kozni. Első sorban a barmunkát leg-közelebből érdeklő magyar-román gaz-dasági összeköttetések megszervezéséről Magyar Pál budapesti képviselő, ennek a kérdésnek leggyakorlatibb szakértője és leg-odaadóbb propagandistája lesz az előadó. Ma-gyar Pál, a budapesti nemzetközi vásár taná-csának elnöke, a magyar-román kereskedelmi kamara tagja. Mindkét minőségében a külke-reskedelem gyakorlati útjain jár és előadása, amely a két ország gazdaságának a mai visz-o-nyok adta keretekben közelebbhozását szol-gálja, több gondolat-vetésnél.

— A bucaresti-i pénzintézetek osztaléka. Bucarestből jelentik: A bucaresti-i pénzinté-zetek együttes határozatot hoztak az ez évre kifizetendő osztalékokra vonatkozólag. A hatá-rozat értelmében, a fővárosi bankok ebben az évben a részvények névszerű értékeinek 5-6 százalékát fizetik osztalékként, ami a részvé-nyek mai árfolyamának mintegy 10 százalé-kát teszi ki.

— Charles Rist a bécsi Kreditanstalt igaz-gatótanácsában. A Banca Nationala informá-ciók bulletinje érdekes eseményről ad hírt. Eszerint Charles Rist francia pénzügyi szakértő, aki hosszabb ideig nálunk működött, mint ellen-őrző megbízott, a Banca Nationala mellett, el-fogadta azt az ajánlatot, hogy bevállalja a bécsi Kreditanstalt igazgató-tanácsába. Így te-hát a Kreditanstalt igazgató-tanácsában most már a francia tőke egyik reprezentánsa is he-lyet foglal.

— A romániai bor kedvezményes vámja. A svájci szövetségi tanács rendelete szerint, a Romániából, Magyarországból és Bulgáriából Svájcba importált bor után csak akkor fizethe-tő kedvezményes vám, ha a borküldeményhez a származási igazolványt mellékelik. Ez a rendelkezés február 1-én lép életbe.

— A Consum új számában dr. Hantos Elemér volt államtitkár a közép-európai gazdasági problémák megol-dásáról ír. A Bánát elektrifikálásáról, a legújabb tözs-dei és pénzügyi eseményekről, az új adótörvényekről és azok végrehajtási utasításairól, fizetésképtelenségek-ről, közmunkákról és közszállításokról számol be a Con-sum első forrásból. Kérjen mutatóványszámot a kiadói-nyvataltól: Cluj, Strada Ionu Maniu 3.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdészközlésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefonszáma 151. A hirdetéseknek vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

HARISNYA stoppolást, fehérnemű javítást vállalok olcsón, szépen. Str. Cogalniceanu 24. 331

Mindenes szakácsnő

azonnalra, vagy február 15-ikére kerestetik éves bizonyítványokkal. Csak jobb nők jelentkezzenek. Dr. Bergmann Valterné, Str. Drăgost Vodă v. Székess-ucca 16., I. emelet.

LAKÁS.

KERESSEK KERTESZ MODERN MAGÁNHAZAT bérbe két egymástól független három-háromszobás lakással, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belvárosban. Címeket „Modern magánház” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

KÜLÖNBÉJÁRATU kétszobás bútorozott uccai lakás, vízvezeték a konyhában, kádó. Str. Cantacuzino 36. 338

KÜLÖNBÉJÁRATU csinos uccai szoba bútorozva kiadó. Volt Wesselenyi-ucca 20. sz. 339

2X4 SZOBÁS modern, központi fűtéses lakás egyik hallal a Banca Românească palotájában kiadó. Érdeklődni az igazgatóságnál.

KIADO 2 szoba, konyha, villany bevezetve, nagy kertes magánház márc. 1-re. Cím Str. Gen. Coandă (Borona-ucca) 55.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 210

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás tőtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 200

Kiadó

modern, fürdőszobás, parkettás
3 és 4 szobás lakás
május 1-re.

V. Könyök-u. 11/a. Park mellett

KERESSEK a belvárosban
2 szobás, fürdőszobás
modern lakást. 337

Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába.

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben.

Kiadó május 1-re

I-ső emeleti nagy lakás, 2 elő- és 2 fürdőszobával, volt Salacz-ucca 9. — Bővebbet a házmesternél. 336

Volt Lövész-ucca 18.

számu házban 2 szobás, fürdőszobás uccai lakás és 2 szobás udvari lakás összes mellékhelyiségekkel, kiadó.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADO 1 drb. 8-as (1380 mm-es) MAV. golyócsapágyas, 2 éves alig használt cséplőgép Hamomag traktorral, igen kedvező feltételekkel. Cím: „Industria-Economia” r.-t. Timisoara,

ZONGORÁK, vitrinek, antik komódok, asztalok, szekrények, tükrök, komplett szobabereendezések, értékes festmények, villanylámpák, függönyök, storeok, gobelin képek, lőszormatrac, Biedermayer szalónok, könyvek, falitájak, külön kredenc, mini tükrök, ágyak, gyermekkosci, gyermekágy, fégszekrény, márványoszlop, 6-os és 12-es alpaca evőeszközök, gramofon, rádió, dísz tárgyak stb. eladók, SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESSEK megbízóim részére Zeiss-látócsövet, ásványgyűjteményt, 12 személyes ezüst evőeszközt és étkész szervist, ezüst kávés kanalak, gyári és keleti szőnyeget, szőnyegokat, ezüst tárgyakat, értékes festményeket, vitrineket, antik órákat, antik komódokat, márkás porcellánokat, régi haranghúzókat, dísz tárgyakat, régi műtárgyakat, stb. stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBEREKEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Füstölt tölgyfa ebédlő,

új háló szoba, fél háló és egy egyedül álló ágy eladó. Érdeklődni délutánként 4-től 5 óráig, v. Orezi-u. 10., balra

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása
Hoszpodár-nál

MIERT IS FELNI A TETŐL ÉS ENNEK AZ ARCBÖRRE HARAMLÓ HÁTRANYAITÓL?

Régel és este a még mosdástól nedves arcbröre egy kis SIMON-CRÉMET rakenni, megvéd teljesen szél és vihar ellen.

Használati utasítást pontosan beartani!

CRÉME SIMON
PARIS

Szemüveg

modern kivitelben, orvosi rendelet szerint is

Tejnor Ferenc és Társa
optikus cégnél ARAD, P. Avram lanco (Szabadság-tér) 21.

ELLATÁS.

Vegetárius-étterem!

jó szolgálatot tesz egészségesnek, betegnek egyaránt. REFORMMÉNU: leves, főzelék, tészta és kenyér Lel 20-tól. Arad, Str. Alexandri (volt Salacz-ucca.)

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnakra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Aradhoz közeli községbe levő tehermentes
sarok-üzlet házzal,
korosma és tánc helyiség, első betáblázásra három hónapra
30.000 lejt keresek.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

A volt Szabadság-téren
forgalmas fűszerüzlet eladó
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 341

Fennálló műszaki üzlet
aktiv társat keres

150.000.— Lej készpénz és ugyanannyi garanciával.
Román, német nyelvtudással önlény.
Biztos megélhetés!
Levelek „Hírszaki” jellegre Rudolf Mosse Arad.

új gépekkel a legmodernebb
legszélesebb és leggyorsabb
Arad, Str. Trólescu (volt Teleki-ucca) 13.

INGATLAN.

UJONNAN épült, 200.000 lejt jövedelmező bérház a város legjobb helyén, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 312

HAROMSZOBÁS magánházat, villany, vízvezetékekkel 150.000 Lejt azonnali készpénztétel mellett megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 100

MODERN, minden komforttal ellátott 7 szobás magánház eladó Str. Seminariului (Sina-ucca) 4. 310

KÜLÖNBÉJÁRAT

SPITZKUTYA elveszett, becsületes megtaláló adja le Str. Moionii 15. sz. 342

CASA CERCUALA A ASIGURARILOR SOCIALE DIN ARAD.

No. 1682.

Serviciul pentru urmărire.

PUBLICAȚIE DE VÂNZARE
licitația III-a.

Subsemnatul agent de urmărire al Casei Cercuale conform Art. 27 din Legea de urmărire, fac cunoscut prin aceasta că în ziua de 12 Februarie anul 1932. ora 10 se vinde prin licitație la fața locului Arad, Bulevard. Regele Ferdinand No. 28. obiectele ce-isunt sechestrare prin procesul-verbal. No. 1564. pentru neplata sumei de Lei 12.311 și dob. datorită Casei Cercuale din Arad.

OBIECTELE SECHESTRATE SUNT:
Cele cuprinse din procesul-verbal din No. 1564 din 1 Aprilie 1931.

Prin urmăre aceia cari vor voi a concura la licitația acestor obiecte, să se prezinte la locul indicat, în ziua și la ora fixată. Se care concurenților să depună mai întâi o garanție de 50% din valoarea obiectelor.

AGENT DE URMĂRIRE,

România korlátozó intézkedéseket vezet be a behozatal ellen

Szakítani kell az eddigi vámprotekcióval — Szigorított vámintézkedések

Bucurestiből jelentik: A külföldi államok bevitelt korlátozó intézkedései arra kényszerítik a román kormányt, hogy ne nézze tétlenül az eseményeket és tegye a szükséges intézkedéseket külkereskedelmünk és külkereskedelmi mérlegünk aktivitásának védelmére. A kiküldött bizottság már áttanulmányozta a kérdést úgy, hogy a kormány a legközelebbi napokban dönt a végrehajtandó intézkedések

ügyében. Kormánykörök véleménye szerint Romániának teljesen szakítania kell eddigi vámpolitikájával, amely a szabadkereskedelem elvein alapult és a szomszédos országokhoz hasonlóan korlátozó intézkedéseket vezet be a Romániába irányuló behozatal ellen. A devizagazdálkodás továbbra is szabad lesz. viszont a bevitel fölött felügyeletet fognak gyakorolni.

A vezérelv az új vámpolitikában az lesz,

hogy azok az országok, amelyek nem vásárolnak romániai árucikkeket, nem is exportálhatnak Romániába. Azok viszont, amelyek a román export részére bizonyos kontingenst biztosítanak, szintén kontingenst kapnak Romániába irányuló exportjuk részére. Azok az országok, amelyek nem gördítenek akadályokat a román árucikkek elé, szintén a legszabadabb elbánást fognak élvezni saját áruik részére.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.